

Codex Wallerstein

&

Anton Rast

preložil a upravil

Martin Fabian

Bratislavský šermiarsky spolok

2007 a 2012

ÚVOD

Kódex Wallerstein patrí medzi veľmi známe a populárne diela. Svojim špecifickým spracovaním je ľahko identifikovateľný medzi ostatnými fechtbuchmi a môžeme ho považovať za základný kameň tzv. Norimberskej skupiny alebo tradície¹. Názov Wallerstein je odvodený od pôvodného miesta uloženia a zároveň dlhodobých držiteľov. Manuskript je tiež známy pod alternatívnym názvom - Vom Baumans Fechtbuch, a to vďaka zmienke na jednom zo svojich prvých listov².

Špecifickou črtou kódexu je mimo iného väzba a obsah. Kódex totiž pozostáva z troch samostatných častí, ktoré vykazujú známky väčšieho časového rozptylu. V tomto preklade sme sa sústredili na prvú časť, označovanú ako "A", ktorá obsahuje anonymné pojednanie o boji s dlhým mečom, tesákom a dýkou (plus rôzne kombinácie).

Anton Rast bol s veľkou pravdepodobnosťou kapitán Markusákov³ a majster dlhého meča. Na začiatku jeho vyše 200 stranového fechtbuchu, sa tiež nachádza síce krátky, ale zaujímavý úvodník od P.H. Maira, ktorý načrtáva jeho stručný životopis:

*"Nasleduje náuka majstra Anthonyho Rasta z Norimberku,
leštiča mečov, ktorý bol majstrom dlhého meča,
a síce jeho umenie na koni i na pešo, ako ho za sebou zanechal
tak som ho nechal opísať a všetky triky doplniť ilustráciami tak,
ako to bolo spísané v jeho knihách, nech ani tu tomu nebude inak.
Zomrel v roku 1549 a mal viac než 70 rokov, a to všetko som ja,
Paulus Hector Mair, učinil 17. decembra 1552"*

Je teda pravdepodobné, že aj Rast zdedil alebo si zadovážil inú knihu (možno Wallerstein?), na základe ktorej podložil svoje triky⁴. Možno je sám pôvodným autorom a samotný Wallerstein je iba menej podarený opis. Každopádne, dielo, ktoré mu Mair pripisuje a ktoré nechal dokončiť obsahuje temer presný opis trikov zo staršieho kódexu a niekoľko takých, ktoré sa v kódexe nevyskytujú a vice versa. Nie je ľahké súdiť jeho obsah porovnaním s ostatnými spismi, nakoľko bez existencie spoločného predka (ak ním nie je Wallerstein) sa jedná iba o špekulácie.

Keďže je mimo exotického Maira Rastov fechtbuch jediná z kníh z Norimberskej tradície, ktorá ponúka aj priamy popis techník, rozhodli sme sa obe diela skombinovať do tohto prekladu. V čase vydania nie je stále dostupná farebná verzia Rasta, ktorá by mohla vkusne doplniť jednoduché ilustrácie z Wallersteinu. Akonáhle sa objaví, vydanie doplníme a aktualizujeme.

¹ pseudo tradícia - skupina viacerých diel, ktoré sa vyznačujú pravdepodobným spoločným prameňom a štýlom, čo môže byť práve Codex Wallerstein. Patrí sem Anton Rast, Paulus Hector Mair, Albrecht Durer a kniha skíc Jorga Breua. Alternatívne môžeme túto tradíciu pomenovať Augsburská

² Michael Baumann je meno žoldniera, ktorý pôsobil v Augsburgu medzi rokmi 1471-1495 (dochované v účtovných knihách). Vyhotovenie časti manuskriptu zodpovedá vzniku v 15. storočí, je teda pravdepodobné, že bol jeho autor alebo pôvodný majiteľ

³ Kronika Markusákov dostupná v Kódexe I.6.2°.5 uvádza Antoniho Reschi ako kapitána 1522 a tiež ako majstra dlhého meča v roku 1534 (ako Anthoni Rasch), čo sedí s úvodom P.H.Maira

⁴ Porovnaním s inými dielami to vyzerá tak, že ide o nekompletné dielo

Triky, ktoré sa nepodarilo jasnejšie zaradiť do možného poradia sme zaradili nakoniec, až za tie z Vom Baumanovho Fechtbuchu, a to podľa sekcií.

Pevne veríme, že si toto dielo vychutnáte a oceníte individualitu jeho prístupu. Obsahuje mnoho trikov, ktoré nie sú primárnou súčasťou Lichtenauerovskej tradície, napriek tomu z nej s najväčšou pravdepodobnosťou vychádza⁵. V niektorých aspektoch je si podobné s traktátmi v talianskej tradícii, ktoré tiež popisujú boj po naväzbení. Je nutné poznamenať, že naväzbenie netreba vnímať ako primárny cieľ, ale ako vec, ktorá sa môže prihodiť rôznou prácou. Autori kladú značný dôraz na *fuhlen* - *empfinden*⁶, čo je vlastne gro klasickej Lichtenauerovskej školy. Niektoré triky však popisujú s inými začiatočnými podmienkami, ako by mohol byť cvičenec tradičnej školy zvyknutý. Nedajte sa preto vyvieš z miery a vnímajte ich celostne a uskutočniteľné za rôznych vstupných podmienok.

Pre ľahšiu orientáciu a prípadnú prácu s originálom uvádzame aj pôvodné označenie listov.

V budúcnosti plánujeme doplniť aj poslednú časť s písaným slovom zaoberajúcu sa zápasom a prípadne ilustrácie z najstaršej časti "C".

V prípade akýchkoľvek nejasností, pripomienok alebo otázok neváhajte kontaktovať autora.

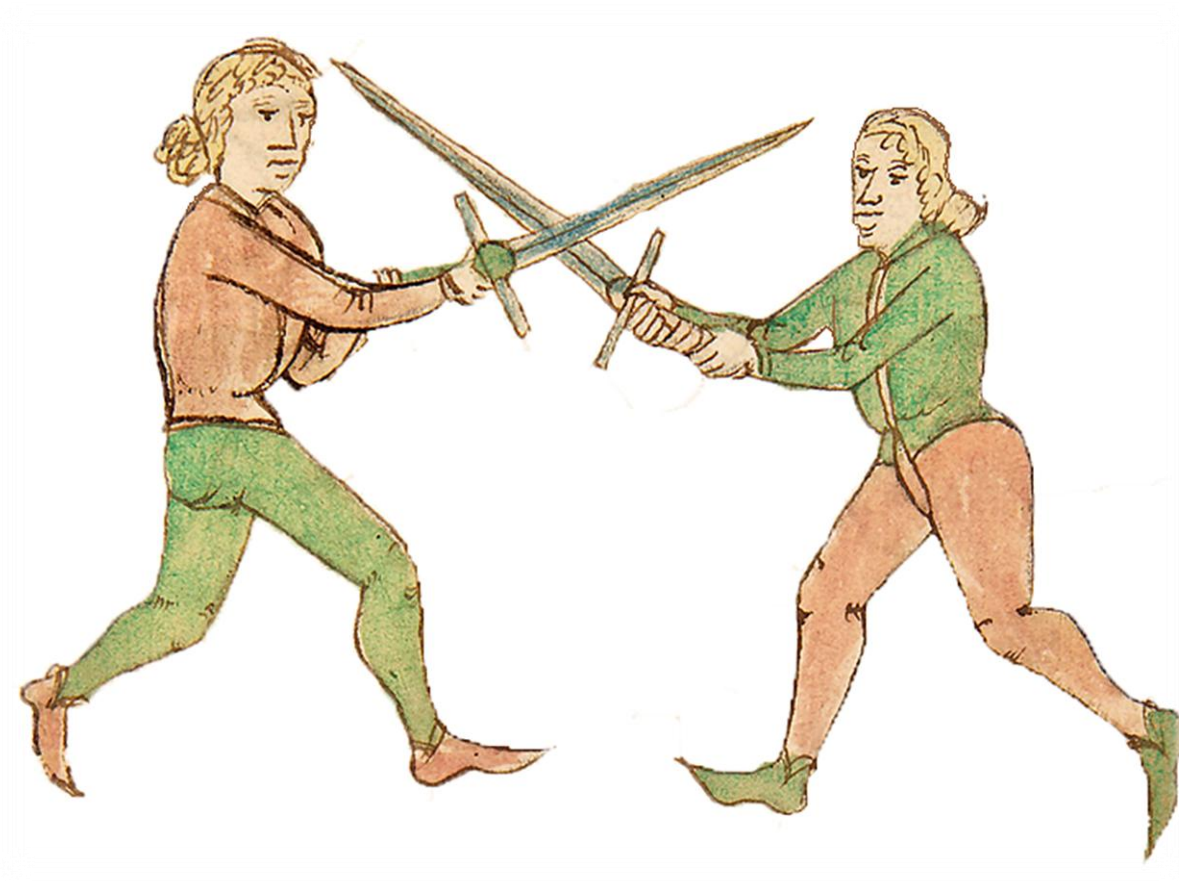
Martin Fabian
Bratislavský šermiarsky spolok
august 2007 a 2012

---

⁵ Rastov Fechtbuch obsahuje komplet glosovaný Lichtenauerov Zedel.

⁶ cítenie, zistenie

©Martin Fabian
<http://sermiari.sk>

3r dĺžka

Item, keď šermuješ proti súperovi a dostaneš sa k nemu na meč (do vzájomnej väzby), tak vystri svoju pažu a meč poriadne pred seba a posad' sa s telom do rovnovážnej polohy. Takto zaručíš, že budeš mať v meči *dĺžku* a *dosah*⁷ a budeš môcť spracovať a vykryť všetko, čo bude potrebné. Mať *dĺžku* znamená, že stojíš za svojim mečom a natiahneš sa. *Dosah* znamená, že stojíš s telom nízko (ako na obrázku), ale napriek tomu máš väčší dosah.

Anton Rast 45r

Item, keď šermuješ proti niekomu s dlhým mečom, tak ho naviaž hore na dlhé ruky a dodaj tomu dĺžku a dosah. Vyhráj *swech* a *sterck* a ostaň na meči. Rovnako zisti, či je mäkký alebo tvrdý, a či chce na meči zostať, alebo ísť preč. Chce ostať a pracuje k odkrytiam, tak mu vezmi *vor* a *nach* a daj sa *indes* do práce ako sa Ti hodí.

⁷ Lenge a masse je trochu zložitejší prekladový oriešok, významovo ide o priestor a dosah, ale nie vždy to lingvisticky sedí

©Martin Fabian
<http://sermiari.sk>

3v dosah

Item, počas toho ako sa na súpera viažeš, tak mu šľahni hrotom poriadne dovnútra ku ksichtu a natoč mu dlhé ostrie smerom do tváre tak, ako to vidíš na obrázku. Pomocou tejto veci ho môžeš buď s hlavicou alebo s krátkym držaním⁸ udrieť/pichnúť do tváre.

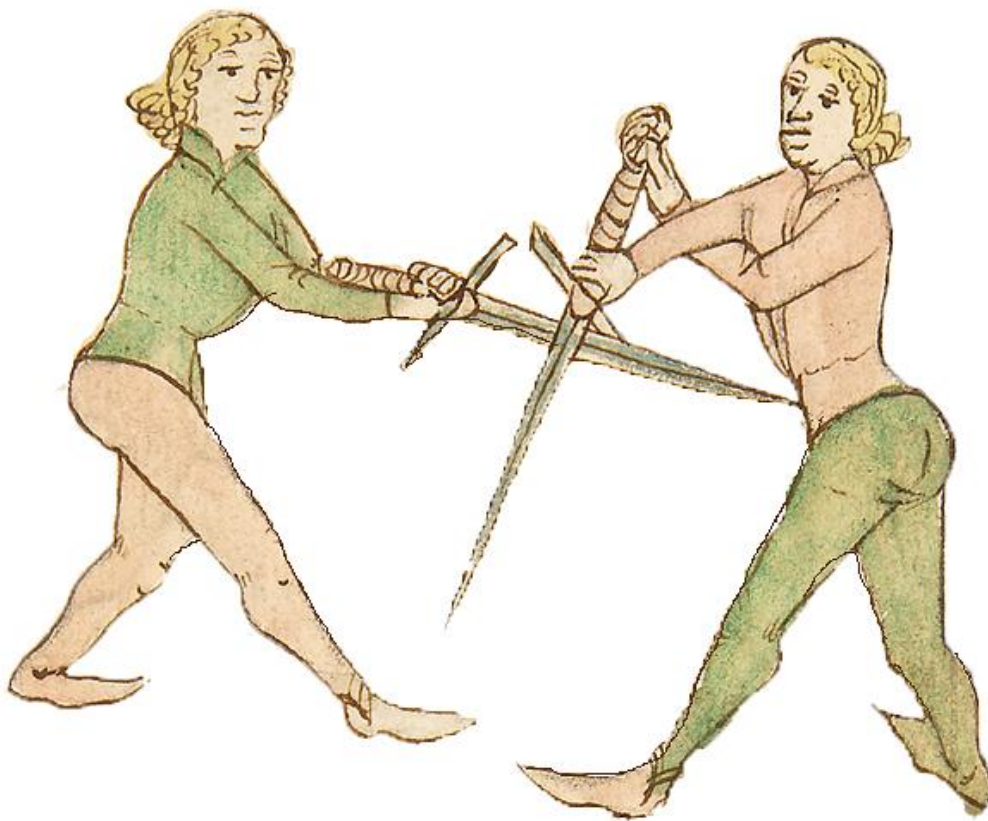
Anton Rast 45v

Item, naviazal si sa protivníkovi na meč a vyhral si jeho *swech* a *sterck*, tak vykroč ihneď s ľavou nohou falošným krokom a natoč mu meč na jeho ľavú stranu, vrchom smerom na krk. Ide nahor a vykryva bod, tak sprav *feler*.

⁸ doslova s "gewappneter hant" - ozbrojenou rukou

©Martin Fabian

<http://sermiari.sk>

4r swech

Item, ak si sa naviazal súperovi na meč, tak skús zistiť, či je mäkký alebo tvrdý. Ak je tvrdý, natoč mu svoj meč do tváre ako predtým. Ak je však mäkký, tak choď po jeho *swechu* a pretoč skz neho svoj meč, na ľavú stranu takým spôsobom, ako vidíš na obrázku. Potom ho môžeš do hlavy *schnappnúť*⁹ a hľadať odkrytia.

Anton Rast 46r

Item, naviažeš sa na meč a zistíš, že je súper mäkký, tak natoč svoju hlavicu popod svoju pravú ruku tak, že bude tvoje krátke ostrie na jeho meči (ako vidíš na obrázku¹⁰). S touto fintou mu môžeš meč natočiť na krk alebo spraviť *feler*.

⁹ rýchly útok s krátkym alebo dlhým ostrím so súčasným blokovaním súperovho meča

¹⁰ častý omyl je, že akciu vykonáva ľavý šermiar. Akciu ale jednoznačne demoštruje pravý šermiar

©Martin Fabian

<http://sermiari.sk>

4v sterck

Item, keď sa prisekneš súperovi zhora na meč a on bude voči tomu svojou silou držať, tak choď do výšky so svojim mečom, zachyť mu *swech* tak, aby si bol s priečkou na tom jeho. Následne mu natoč krátke ostrie na krk spôsobom, ako vidíš na obrázku a budeš ho môcť s použitím sily na zem stiahnuť.

Anton Rast 46v

Item, naviažeš sa na súpera a zistíš, že je silný, tak choď *indes* a natoč meč nahor tak, že krátke ostrie bude na jeho meči. Ak zistíš, že je stále tvrdý, tak choď s mečom na jeho *swech* a natoč mu meč na krk. Potom ho stiahni spôsobom, ako vidíš na obrázku.

5r vor

Item, naviazal si sa súperovi na meč a on Ťa chce s hrotom silno sľahnúť do tváre. Vykry ho teda s krátkym ostrím a drž ho v tom tak, aby musel sekať na druhú stranu. Ak seká na druhú stranu, tak mu polož svoj meč na jeho ľavé rameno spôsobom, ako môžeš vidieť na obrázku. Tak ho švacneš po uchu, čo sa nazýva "meč vložiť" a znamená to byť *vor*.

Anton Rast 47r

Item naviažeš sa protivníkovi na meč a zistíš, že nemá záujem ostať vo väzbe, lež seká na druhú stranu. Ak tak učiní a seká po odkrytí, tak mu indes natoč krátke ostrie k uchu ako vidíš na obrázku. To sa nazýva *vor*. Poriadne sa pri tom natiahni a rob to zručne.

5v nach

Item, ak Ti súper seká silno hore, tak buď ostražitý a vykry mu sek s krátkym ostrím. Dosekol svoj sek seká skôr, než mu stihneš svoj meč "vložiť", tak ho nechaj voľne sekať a vpadni mu s krátkym ostrím na jeho meč. Sprav to tak, ako to vidíš na obrázku. Podarí sa Ti nielen naňho naviazať, ale ho ešte aj šľahneš na ucho a postúpiš dopredu.

Anton Rast 47v

Item, naviazal si sa na súpera a on vykračuje svižne k Tebe a seká Ti k prednému odkrytiu, tak choď *indes* a natoč mu svoje krátke ostrie zhora na jeho ucho. Sprav to podobne ako minule, zhora cez jeho meč. To sa nazýva *nach*. Natiahni sa poriadne tak, ako to vidíš na obrázku.

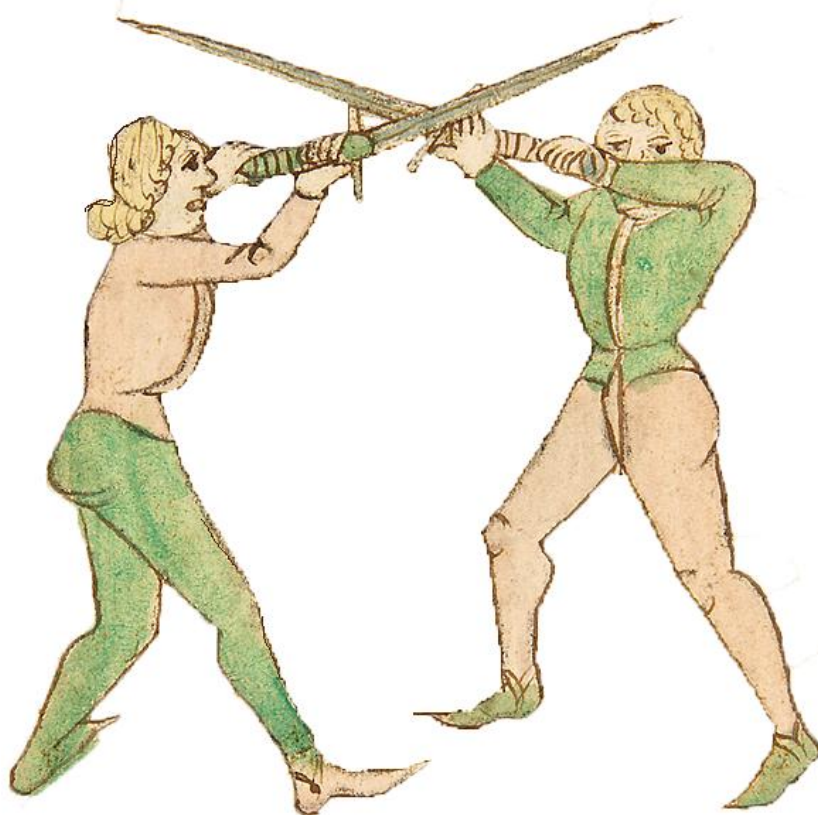

6r cítenie a indes

Item naviazal sa Ti súper na meč a chcel by Ti natočiť hrot do tváre alebo spraviť iný kumšt, tak tiež natoč meč nahor a choď mrštne doňho dopredu. Akonáhle bude chcieť niečo spraviť, tak mu vpadni silno do paže, udri ho a tak ho zhodíš dozadu na chrbát, ako to vidíš na obrázku.

Anton Rast 48r

Item, naviazal sa na Teba súper a nechce vyčkávať, lež chce udierať k odkrytiam (podobne ako predtým). Keď sa Ti podarí získať *vor* a *nach*, tak choď *indes* vpred a ostaň s krátkym ostrím tvrdo na jeho meči a zhod' ho tak dozadu (ako to je na obrázku namaľované). Takto nebude môcť ďalej šermovať.

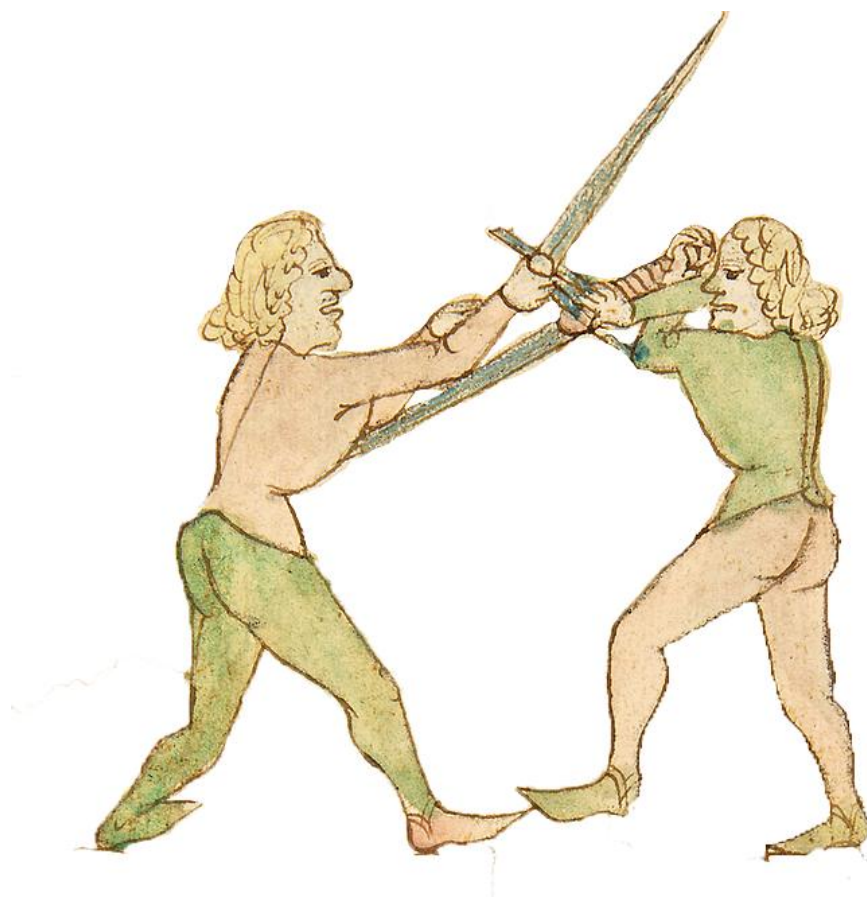
6v

Item, keď sa naviažeš na súpera a on Ti natočí svoj meč dovnútra k tvári, tak sprav rovnakú vec a stoj pevne v tomto winden. Buď v tom ostražitý a zisťuj (čo chce robiť), nenechaj ho z meča odísť, nepušť ho k žiadnej práci. To je najväčšia schopnosť, "merat"¹¹ v meči. Stoj pri tom mocne v stabilnom postoji, ako vidíš na obrázku.

Anton Rast 48v

Item, keď sa naviažeš na súpera a zistíš, že chce ostať na meči, tak choď hore na svoju pravú stranu a ostaň stáť ako vidíš na obrázku. Nepusti ho z meča preč, aby si mohol odhaliť jeho ďalší zámer.

¹¹ masse - čiže dosah, miera, vedieť "odmerať"

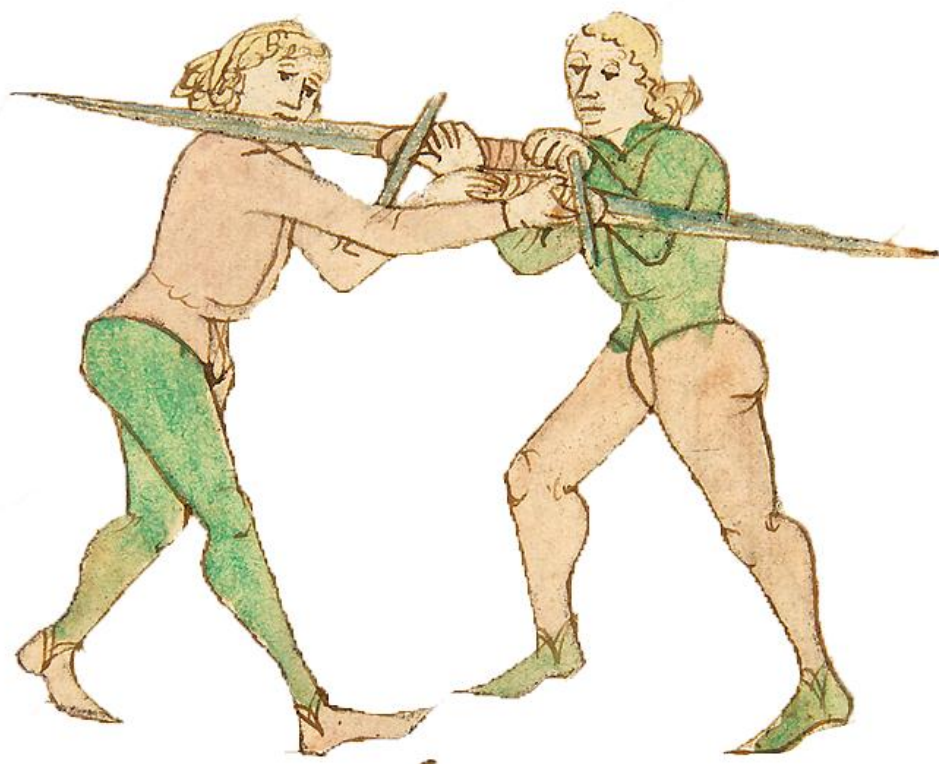

7r

Item, naviažeš sa súperovi na meč a on Ti natočí ten svoj dovnútra k tvári so svojim krátkym ostrím, tak tiež natoč svoj meč do výšky. Akonáhle ide za tým a chce to vykryť, tak mu sekni strhnutý sek na jeho lakeť, ako na obrázku.

Anton Rast 49r

Item, keď sa naviažeš na súpera ako predtým, tak mu hneď natoč meč ku *swechu*. Ide s mečom hore, aby to mohol vykryť, tak prikoč s ľavou nohou a sekni mu strhnutý sek s dlhým ostrím, na jeho lakeť (ako na obrázku). Potom môžeš spraviť *feler* alebo iné finty.

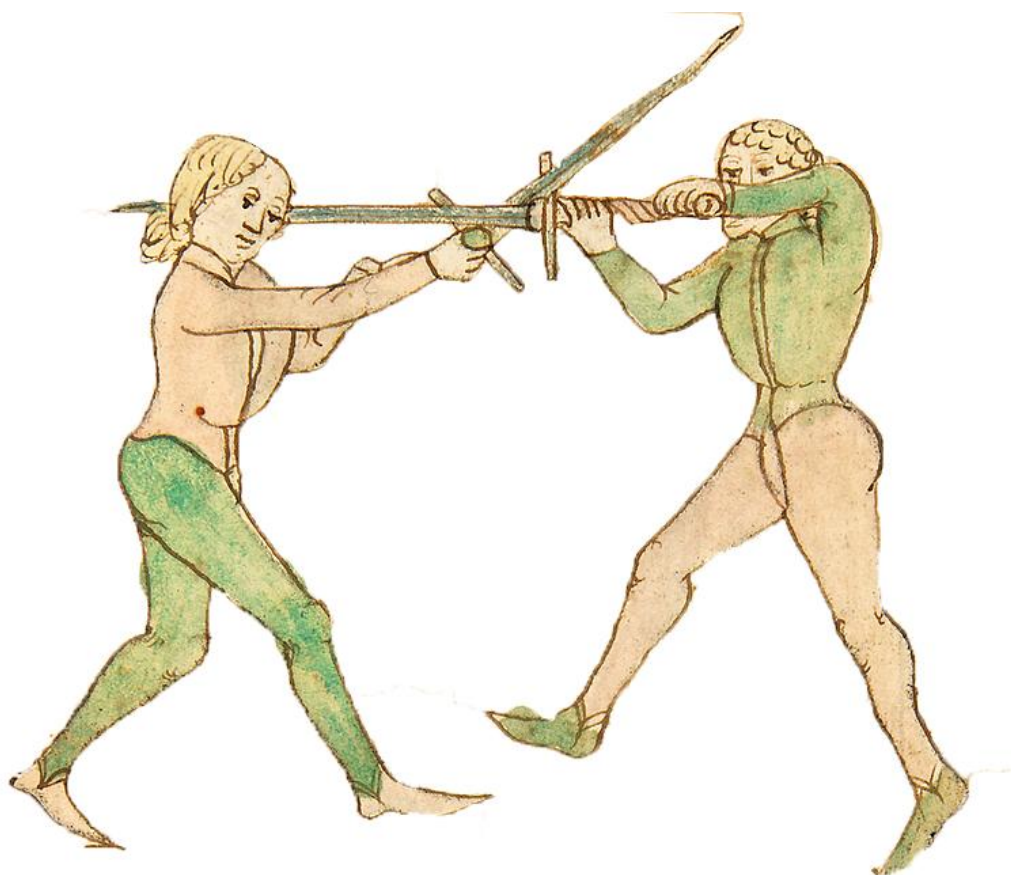

7v

Item, sekol si súperovi po lakti ako na obrázku predtým. Ak sa Ti snaží vykryť tento sek, tak mu zatlač meč dole so svojou priečkou, padni mu cez neho s hlavicou a oboma pažami a polož mu krátke ostrie na krk. Potom tlač ako to vidíš na obrázku.

Anton Rast 49v

Item, finta ktorá nasleduje po predošlej. Takže si sekol súpera po lakti, on Ti výpad kryje. Ostaň pevne stáť na jeho meči a zatlač mu ten jeho nadol so svojou priečkou. Následne mu vpadni s hlavicou ponad jeho meč a udri ho s krátkym ostrím na hlavu. Potom mu polož meč na krk, ako vidíš na obrázku.

8r

Item, ešte jedna finta čo vychádza zo seku na lakeť. Ak Ti sek vykryje, tak ostaň stáť so svojim mečom na tom jeho. Vykroč dopredu s pravou nohou, akoby si ho chcel na druhú stranu seknúť. Rež ho však cez jeho ľavú pažu, ako vidíš na obrázku. To sa volá *ausser mynn*¹².

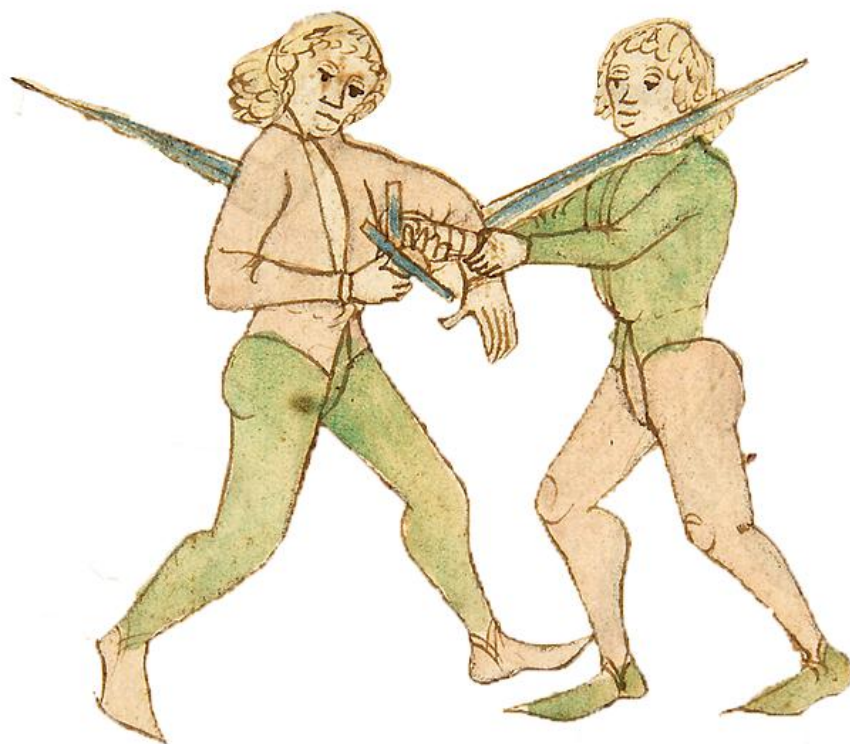
Anton Rast 50r

Item, ak Ti súper kryje polovičný sek sekaný na lakeť a neostáva na meči, je mäkký a ide smerom k sebe, tak prikroč s pravou nohou a ostaň stáť na jeho meči. Natoč mu potom svoje krátke ostrie na jeho ľavé ucho tak, ako vidíš na obrázku. To sa volá *ausser nyme* alebo vonkajší rez.

¹² prekladateľský oriešok

©Martin Fabian

<http://sermiari.sk>

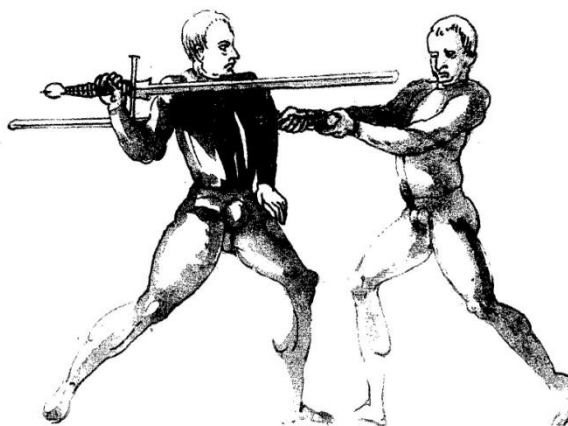

8v

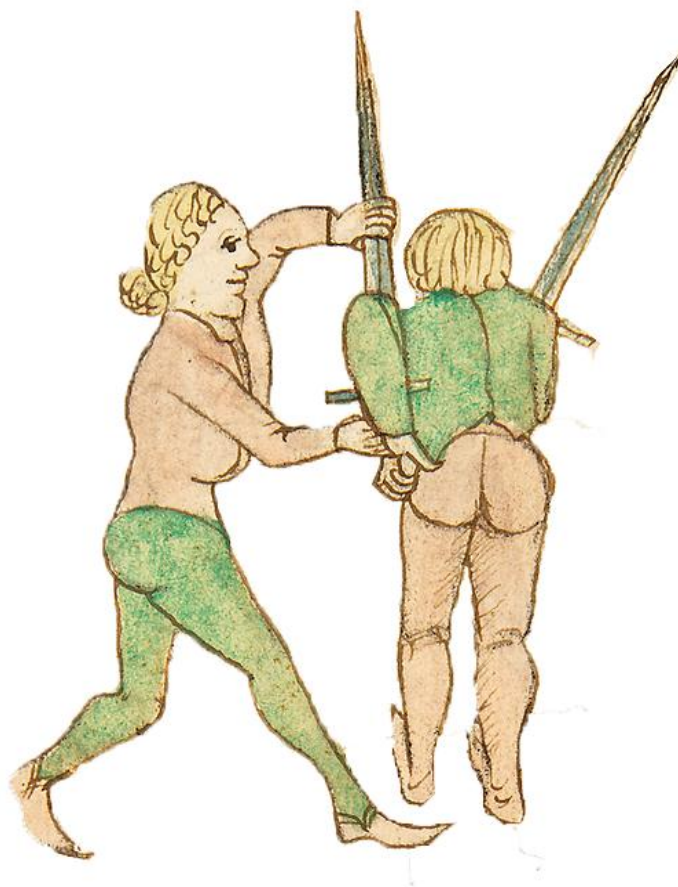
Item, ešte jedna finta po seku na lakeť. Kryje Ti útok, tak choď nahor s oboma rukami a nechaj svoju ľavú ísť z meča preč. Padni mu cez jeho obe paže a šľahni poza svoju ľavú stranu, mečom bodni pomedzi jeho meč skrz a polož mu ho na krk. Keď to spraviš tak, ako je to na obrázku, tak mu zlomíš pažu a porežeš ho do krku¹³.

Anton Rast 50v

Item, vykryje Ti súper polovičný sek ako predtým a ostáva zároveň silno na meči, tak natoč svoj meč vysoko hore. Následne mu popadni jeho obe paže vnútram dopredu so svojou ľavou, a uväzni jeho meč pod svojou pazuchou. Počas toho vytiahni svoj meč ponad svoju hlavu, pretoč ho a veď ho protivníkovi do tváre, ako môžeš vidieť na obrázku. Alebo ho bodni spodkom do krku.

¹³ v tesákoch sa nachádza rovnaká finta, str. 59

9r

Item, ak Ti súper uväznil meč pod svojou ľavou pažou, a chce Ťa šľahnúť alebo bodnúť, tak choď preč od jeho útoku a popadni svoj meč vpredu s ľavou rukou a natoč ho spôsobom, ako môžeš vidieť na obrázku. Takýmto spôsobom mu zlomíš ruku.

Anton Rast 51r

Item, takže Ti súper zachytil meč pod svojou pažou (ako vo finte predtým) a chce Ťa bodnúť alebo seknúť, tak uteč so svojou pravou nohou za neho, zároveň popadni so svojou ľavou rukou svoju čepeľ cez jeho rameno. Natoč to poriadne do výšky, ako je to nakreslené na obrázku. Tak sa nielen uvoľníš, ale mu aj zlomíš ruku.

9v

Item, ak Ti súper sekal po lakti a zachytil Ti meč s ľavou rukou ako predtým, a plánuje bodnúť mečom pomedzi vás smerom k Tvojmu krku ako predtým, tak zachyť čepeľ jeho meča do svojej ľavej ruky a polož ju jemu samému na krk ako vidíš na obrázku. S krokom nazad ho zhodíš na chrbát.

Anton Rast 51v

Item, ak Ťa protivník predbehne a položí Ti meč na krk (ako vo finte predtým, tak ihneď uchyť jeho hrot so svojou ľavou rukou. Následne mu natoč meč na jeho ľavé ucho a vykroč so svojou ľavou nohou poza jeho pravú tak, ako to vidíš nakreslené na obrázku.

10r

Item, keď sa Ti naviaže protivník na meč a natočí Ti svoju zbraň do tváre, tak tiež natoč tú svoju a nechaj ísť hlavicu podobne ako predtým. Padni mu s ňou cez ruky, vykroč poza neho a meč mu polož na hlavu spôsobom, ako to môžeš vidieť na obrázku. Zhodíš ho tak na chrbát.

Anton Rast 52r

Item, toto si dobre zapamätaj. Naviaže sa na Teba protivník, zisťuje Tvoj zámer a ostáva silno na meči. Chce Ťa s *nach* udrieť na lakeť, tak pusť svoju hlavicu a vpadni mu s ňou cez jeho meč, s rukou popadni čepeľ svojho meča. Takýmto spôsobom ho môžeš udrieť do hlavy ako na obrázku.

10v

Item, keď sa Ti naviaže súper na meč, tak mu natoč krátke ostrie smerom na tvár. Indes choď s ľavou nohou dopredu a vpadni mu so svojou hlavicou cez jeho ruky. Zároveň popadni ľavou rukou svoju čepeľ a polož mu ju na krk, ako vidíš na obrázku. Zhodíš ho tak na chrbát.

Anton Rast 52v

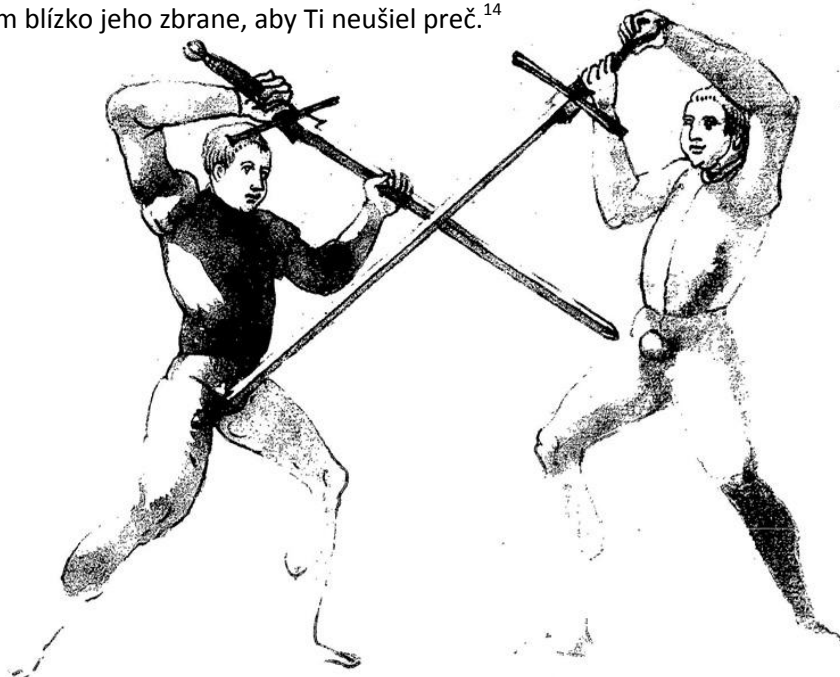
Item, ak sa Ti podarilo súperovi vpadnúť cez ruky ako predtým, tak mu polož čepeľ na jeho krk a vykroč so svojou ľavou nohou poriadne za neho, tak ako na obrázku. Natoč svoju zbraň poriadne nahor, zhodíš ho tak na chrbát. Potom doňho zapichni meč.

11r

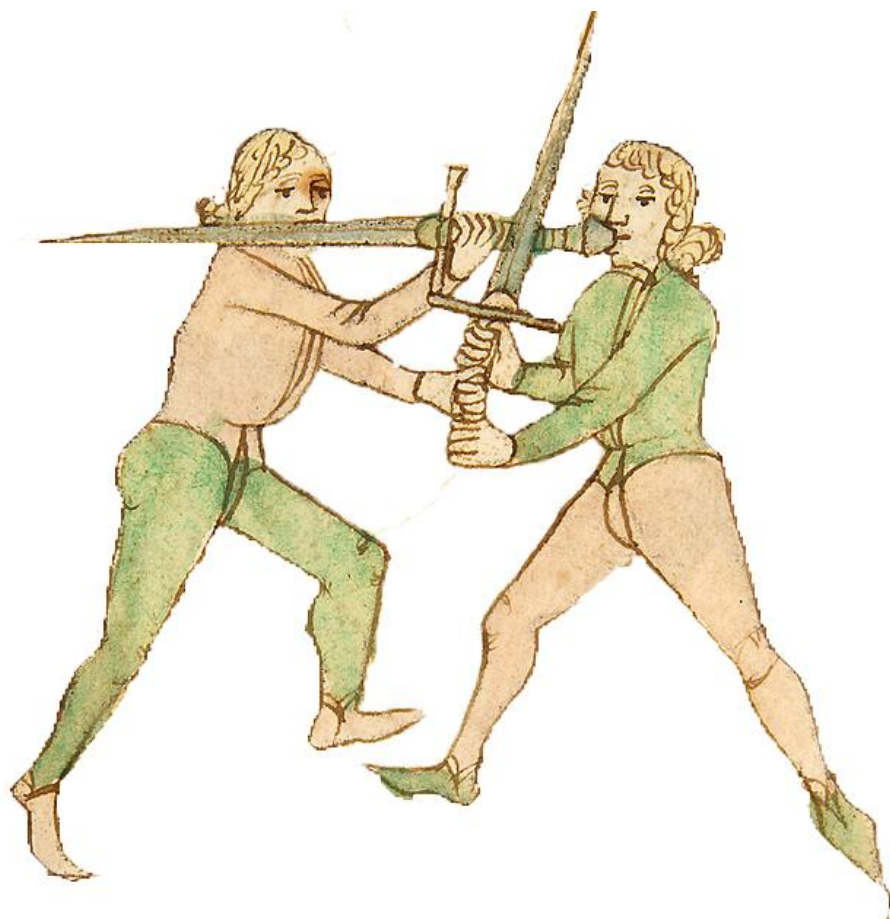
Item, ak Ti protivník natočí hrot do tváre, tak zaraz s ľavou rukou uchyť čepel svojho meča a bodni ho cez jeho meč do mieška, ako na obrázku. Je to celkom dobrá, odvážna finta.

Anton Rast 53r

Item, keď si sa naviazal na súpera a zistil si, že chce ostať na meči a nechce Ťa pustiť preč, tak uchyť so svojou ľavou rukou čepel svojho meča. Bodni ho tak cez jeho *swech* do mieška ako na obrázku. Ostaň pri tom blízko jeho zbrane, aby Ti neušiel preč.¹⁴

¹⁴ podľa obrázka to Rast prenáša úplne na pravú stranu

11v

Item, celkom dobré vzatie meča. Ak sa Ti súper naviazal hore na meč, tak tiež natoč krátke ostrie a choď prudko *indes* k nemu, s ľavou rukou uchop jeho rukoväť medzi jeho rukami. S hlavicou choď cez jeho čepeľ a udri ho do papule ako na obrázku. Takto mu vezmeš zbraň.

Anton Rast 53v

Item, stojíš vo väzbe a Tvoj protivník je tak vysoko, že ho nemôžeš zhora premôcť, tak mu uchyt' s ľavou rukou jeho rukoväť pomedzi rukami. Následne choď so svojou hlavicou hore po jeho meči smerom k *swechu* a udri ho hlavicou do ksichtu ako vidíš na obrázku.

12r

Item, ďalšie vzatie zbrane. Ak sa Ti súper naviazal na meč a chce Ti natočiť ten svoj do tváre, tak ihneď uchoť svojou ľavou rukou čepele oboch mečov a stiahni ich na svoju ľavú stranu. Hlavnicou choď spodkom na jeho ruku stiahni to vrchom, ako na obrázku. Takto mu vezmeš meč.

Anton Rast 54r

Item, naviazal sa na Teba protivník a chce vyzistiť, čo zamýšľaš a zároveň Ťa nechce pustiť z meča preč. Uchyť teda so svojou ľavou rukou stredy oboch čepelí a choď spodkom k svojej rukoväti, na jeho ruky. Natoč meče tak, ako to môžeš vidieť na obrázku. Tak sa Ti podarí zobrať mu ten jeho.

12v

Item, celkom dobrá zakázaná finta, vhodná pre širokého a silného chlapa. Ak sa Ti naviaže súper na meč, a chce Ti ten svoj natočiť alebo Ťa bodnúť, tak tiež rýchlo natoč ten svoj nahor, choď s krátkym ostrím silno na jeho meč. Poriadne a silno ho tak udri, obe ruky maj vpredu. Akonáhle sa trochu natočí, tak mu šľahni mečom po hlave ako na obrázku.

Anton Rast 54v

Item, takže si sa naviazal na súpera. Stojí v zisťuje, čo zamýšľaš a nechce sa nechať oklamať. Udri ho svojimi oboma pažami do jeho pravej a poriadne ho s tým odhod' od seba. Tak si ho natočíš a budeš ho môcť bez problémov seknúť do hlavy ako na obrázku.

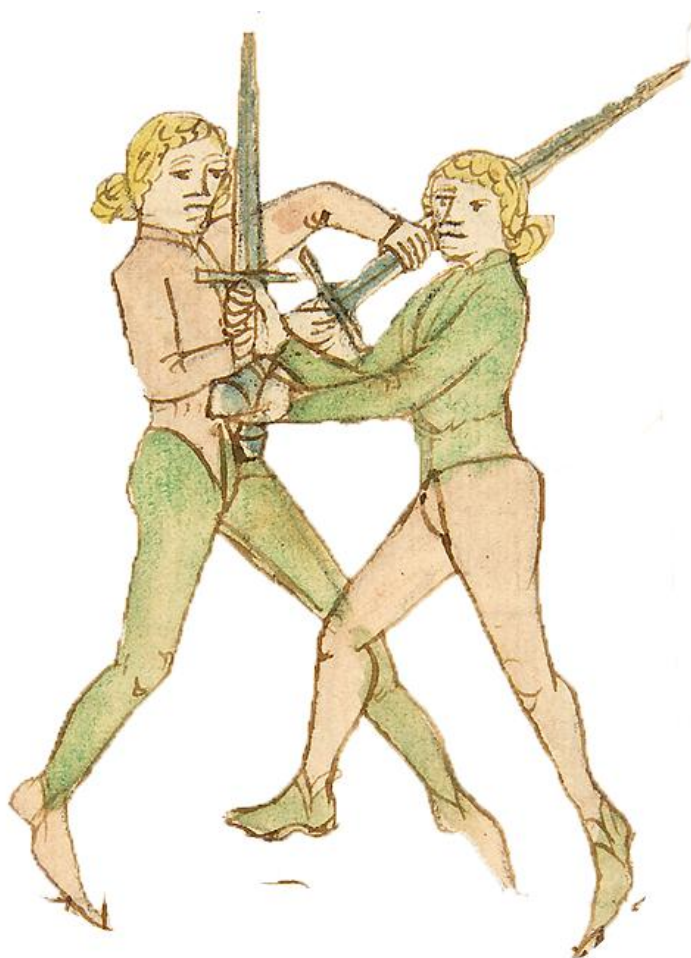
13r

Item, ďalšie šikovné vzatie meča. Keď sa Ti súper naviaže na meč, tak ihneď choď so svojou pravou rukou k jeho rukoväti a podpadni ju medzi jeho rukami. Stiahni ho na seba, s ľavou rukou odveď jeho meč preč z cesty a udri ho do papule ako na obrázku.

Anton Rast 55r

Item, ak sa naviažeš silno na súpera a ten Ťa chce pretlačiť, tak mu uchop s pravou rukou jeho rukoväť a odveď preč jeho meč so svojou priečkou. Zároveň ho na seba silno stiahni a vykroč s ľavou rukou poza neho a udri ho s hlavicou do papule ako na obrázku.

13v

Item, ďalšie vzatie meča. Ak sa Ti protivník naviazal na meč a chce Ti ten svoj natočiť do tváre, ostaň stáť s dlhým hrotom (na jeho meči), choď hore a hlavicou mu prejdi medzi jeho ruky. S ľavou rukou uchyť svoju čepeľ a nasmeruj mu ju na hlavu, tak ako na obrázku.

Anton Rast 56r

Item, naviazal sa na Teba silno Tvoj súper a zároveň ide nahor a chce Ťa pretlačiť silou, tak nechaj svoju hlavicu ísť pomedzi jeho ruky na rukoväť. Ľavou rukou uchop svoju čepeľ a vykroč dopredu. Natoč mu meč na krk, ako to vidíš na obrázku. Takto mu vezmeš meč a zároveň ho zhodíš na zem.

14r

Item, ďalšie vzatie meča. Ak sa Ti naviaže súper na meč, tak mu väzbu silno opätuj a odveď jeho meč za svoj chrbát. Nechaj svoju ľavú ruku ísť preč z meča a popadni mu rukoväť cez jeho pravú pažu, do stredu medzi obe ruky. Následne to stiahni k sebe, ako vidíš na obrázku.

Anton Rast 55v

Item, naviazal sa na Teba silno tvoj súper a natočil Ti hrot smerom k hlave. Uchyt' ho s ľavou rukou cez jeho pažu na rukoväť silno ju stiahni smerom k sebe, ako na obrázku. Tak mu nielen vezmeš meč, ale ho aj sekneš.

14v

Item, dobrá finta. Naväzbiľ sa Ti súper na zbraň, urýchlene mu natoč meč dovnútra, padni s hlavicou cez ruku, uchyť s ľavou rukou svoju čepeľ, vykroč s ľavou nohou poza neho, polož mu meč na krk a stiahni ho na chrbát. Potom ho bodni ako na obrázku¹⁵.

¹⁵ Rast fintu samostatne nepopisuje

©Martin Fabian

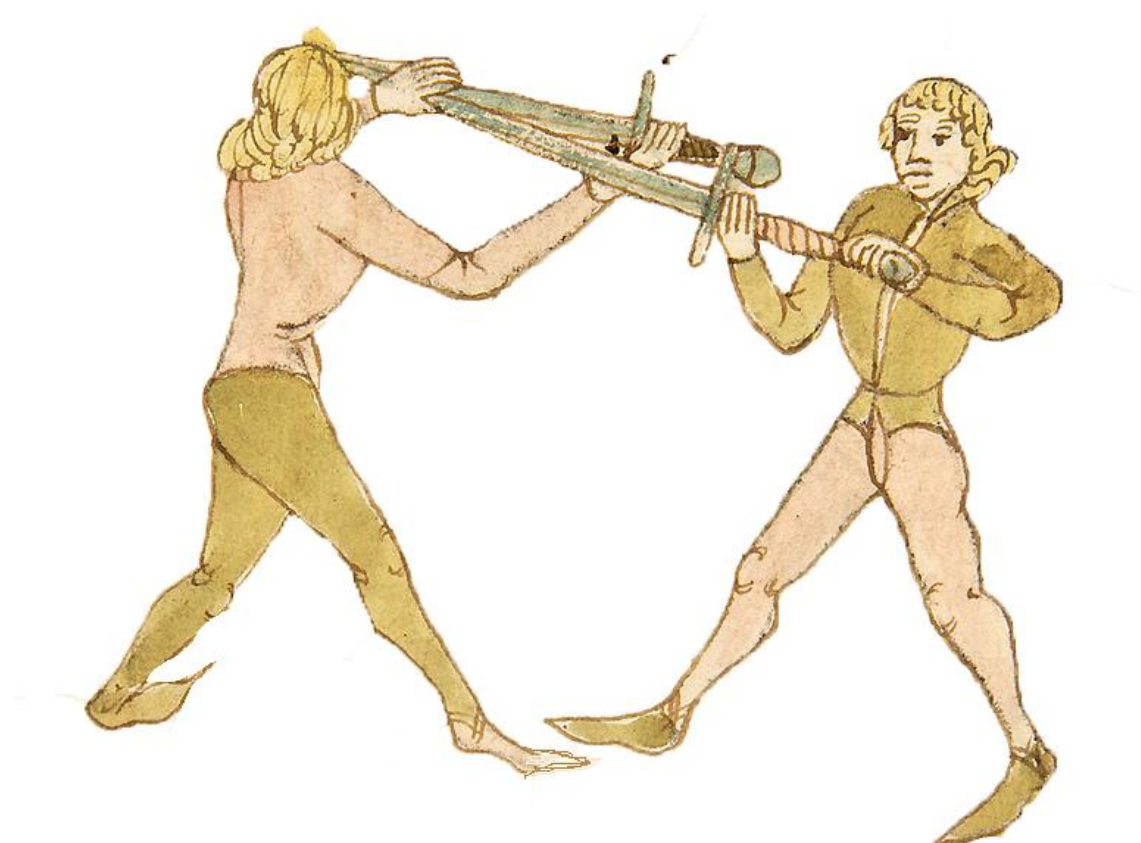
<http://sermiari.sk>

21r

Item, dobrá finta vhodná pre silného chlapa. Keď sa naviažeš na súpera, tak sa tvár, že mu chceš natočiť meč do tváre; udri však svojou priečkou poriadne na jeho meč, choď s tým hore a nechaj v zápätí svoj meč padnúť na zem za svoju hlavu. Popadni svižne s rukami jeho obe nohy, ako na obrázku, a zhod' ho na zem¹⁶.

¹⁶ opäť nenachádzame u Rasta

©Martin Fabian
<http://sermiari.sk>

21v

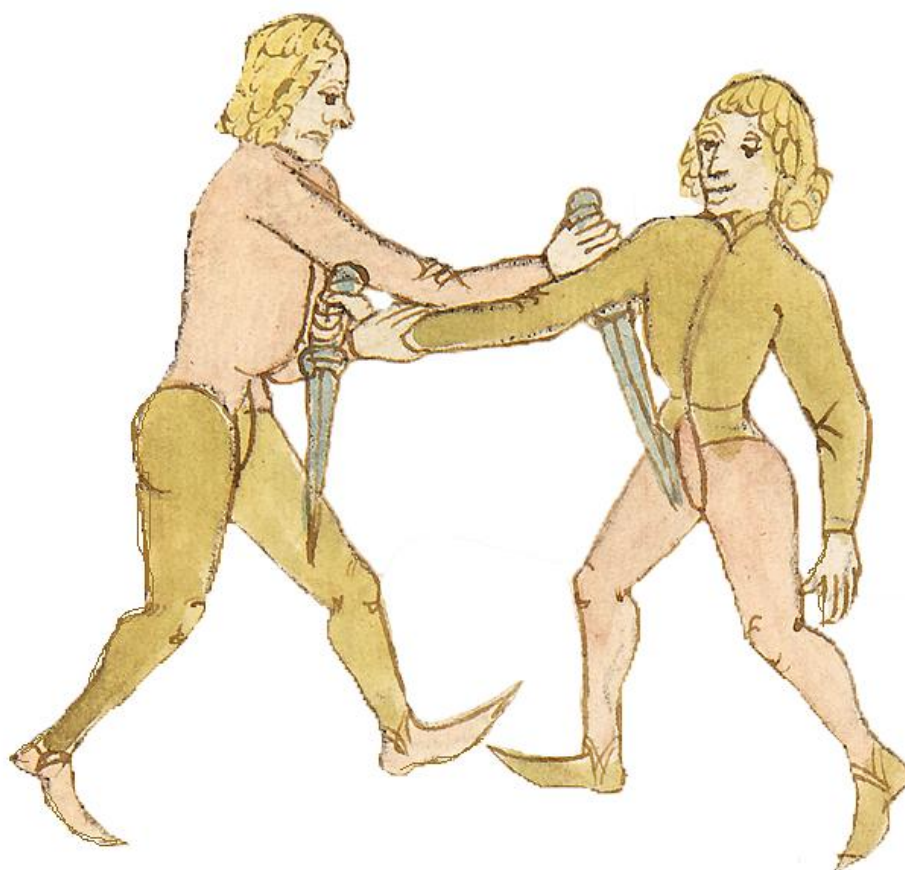
Item, dobré vzatie meča. Keď sa Ti súper naviaže na meč, tak popadni s ľavou rukou obe čepele. Pravou rukou choď s hlavicou spodkom cez jeho meč a stiahni to za seba, ako na obrázku. Tak mu vezmeš meč etc.

Anton Rast 56v

Item, naviaže sa na Teba protivník, stojí vo väzbe a chce zistiť, čo proti nemu zamýšľaš; hod' dopredu svoju hlavicu, poza jeho priečku, a svojou ľavou rukou uchop jeho pravý lakeť. Následne mu ho natoč a vykroč s pravou nohou dopredu, ako na obrázku. Tak mu zlomíš ruku a zhodíš ho na zem¹⁷.

¹⁷ Dodatočná finta A. Rasta, ktorá sa nenechádza vo Wallersteine. Poznáme ju však dôverne z Zedlu.

22r

Item, bodá Ťa súper hore do tváre, tak vyjdi nahor s voľnou ľavou rukou, spodkom na jeho pažu a trhni s ňou (k sebe). Následne sa tvár, ako by si ho chcel s dýkou bodnúť do krku, ale bodni ho cez pažu ako vidíš na obrázku a trhni. Tak mu ju môžeš zlomiť.

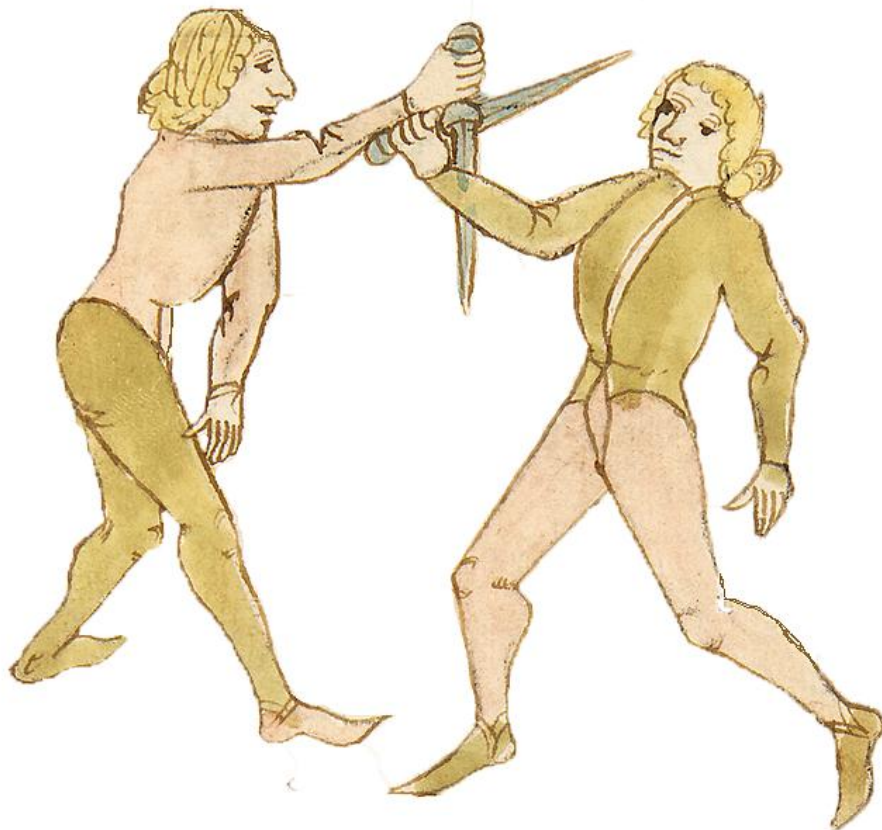
22v

Item, bodá ťa súper hore do tváre, tak uchyt' svoju dýku do svojej pravej ruky, choď do krytu a zachyt' mu bod na dýku. S ľavou rukou chyt' jeho lakeť a zdvihni ho nahor, ako vidíš na obrázku, tak mu zlomíš pažu a zoberieš dýku.

Anton Rast 36r

Item, bodá Ti súper do krku, tak uchyt' svoju dýku na vonkajšiu časť svojej paže a natoč to popod jeho dýku. S ľavou rukou mu uchop lakeť a natoč mu ho na druhú stranu spolu s krokom dopredu, ako na obrázku. Tak mu nielen zlomíš ruku, ale ho aj zhodíš na zem.

23r

Item, bodá Ťa súper do tváre, tak si polož dýku na pravú pažu a zachyť na ňu jeho bod. Následne mu natoč svoj špic cez jeho pravú pažu a strhni na seba, ako na obrázku. Bud' mu vezmeš dýku, alebo zlomiš pažu.

Anton Rast 36v

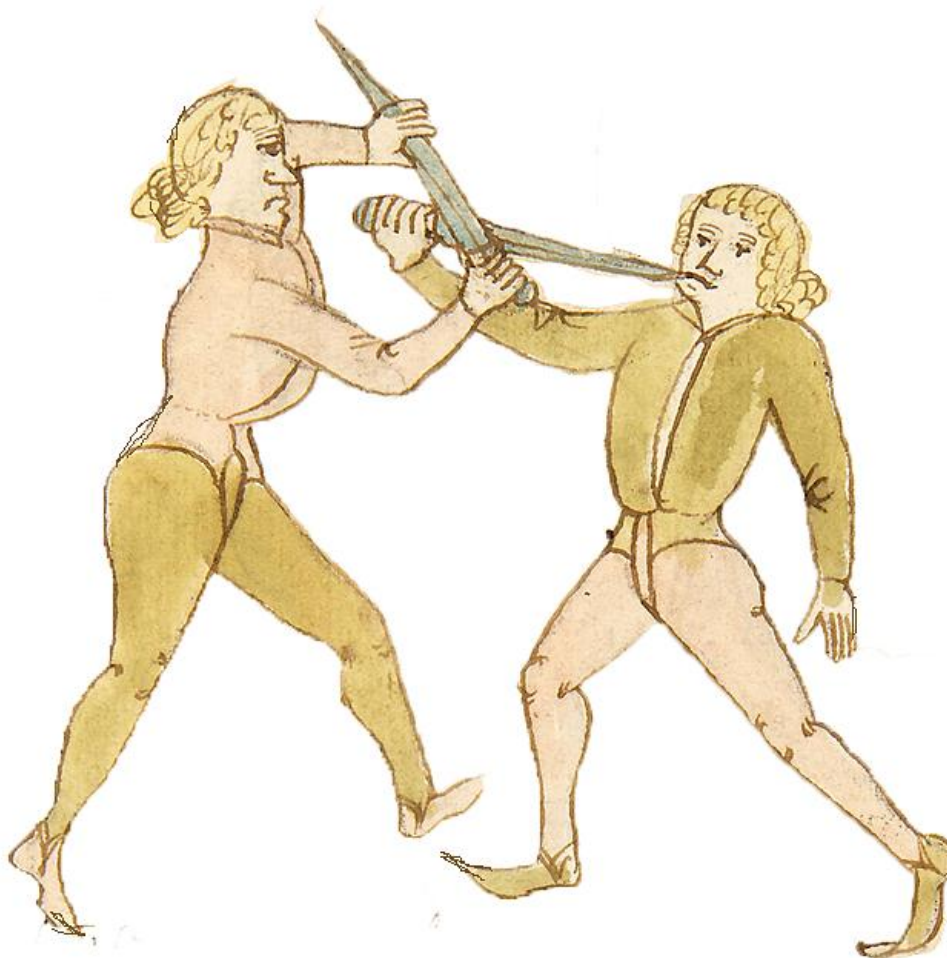
Item, bodá Ťa protivník do krku, tak mu natoč svoju dýku spodkom na tú jeho a padni mu so špicom cez jeho pažu. Tak mu vytrhneš dýku z ruky ako na obrázku.

23v

Item, bodá Ťa súper do tváre, tak bodni proti tomu so svojou dýkou zo spodu nahor, s vystretou rukou po strane jeho pravej paže. Choď potom dopredu s ľavou rukou na hrot a stiahni ho nadol k zemi, ako na obrázku. Tak sa ocitneš v silnom postoji. Ak by si sa chcel oslobodiť, tak zober dýku do ľavej ruky a bodni ho.

Anton Rast 37v

Item, ak Ti bodá protivník zhora nadol do krku, tak bodni spodkom dohora proti nemu, aby si držal jeho ruku medzi dýkou a pažou. S ľavou rukou uchop svoj hrot a ťahaj mu ruku k zemi, ako na obrázku. Ak sa chceš voči tomu brániť, tak pusť dýku z pravej ruky, uchop ju do ľavej a bodni ho do krku.

24r

Item, bodá Ťa protivník hore do tváre, tak schyť svoju dýku do obcoch rúk a vykonaj svoj kryt. Následne natoč hlavicu cez súperovú pravú pažu (ako na obrázku). Tak mu šľahneš dýku do tváre.

24v

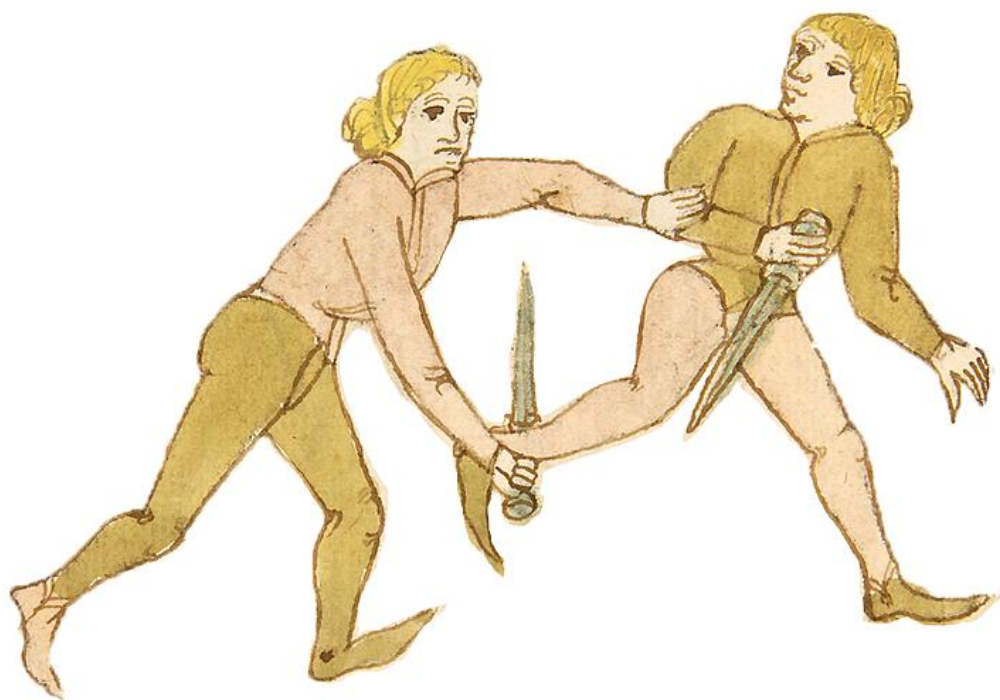
Item, bodá Ti protivník hore do tváre, tak uchyť svoju dýku do oboch rúk ako predtým a zachyť na to jeho bod. Svižne hneď utekaj dopredu so súperom a dostaň sa mu dýkou cez jeho hlavu na krk. Stiahneš ho tak na zem ako na obrázku.

Anton Rast 38v

Item, bodá Ti súper do krku, vyjdi nahor do krytu s podporou druhej ruky a zachyť mu na to jeho bod. Pretlač mu potom jeho dýku cez hlavu a stiahni ho tak na zem. Môžeš to vidieť na obrázku.

25r

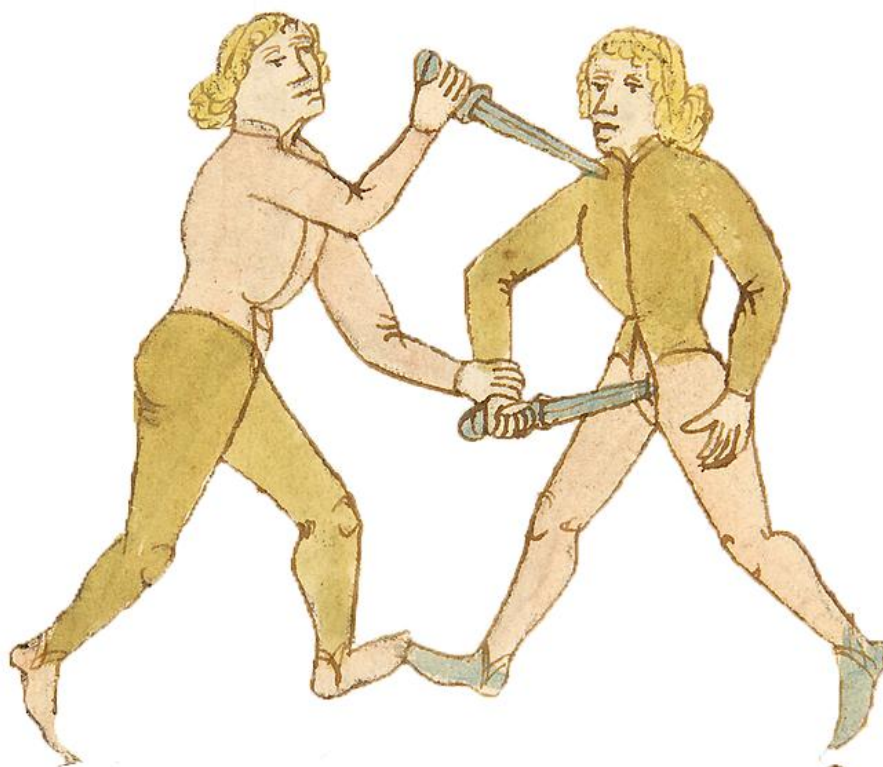
Item, bodá Ťa súper do tváre, tak zachyť jeho útok rovnakým spôsobom ako predtým. Chod' potom preč s ľavou rukou, zachyť mu ňou jeho pravú pažu a stiahni ho nadol, smerom k svojej pravej strane. Uvoľni dýku a bodni s ňou cez súperove rameno, trhni s ním smerom k sebe a pažu mu vytoč na jeho chrbát, ako to vidíš na obrázku. Tak ho uväzníš s dýkou.

25v

Item, bodá Ti súper zhora do tváre, tak uchop dýku na svoju pravú pažu a zachyť na ňu jeho bod. Odtlač mu so svojou ľavou rukou jeho lakeť od seba tak, aby sa pri tom otočil a chyť ho za nohu s dýkou ako na obrázku, zhodíš ho tak.

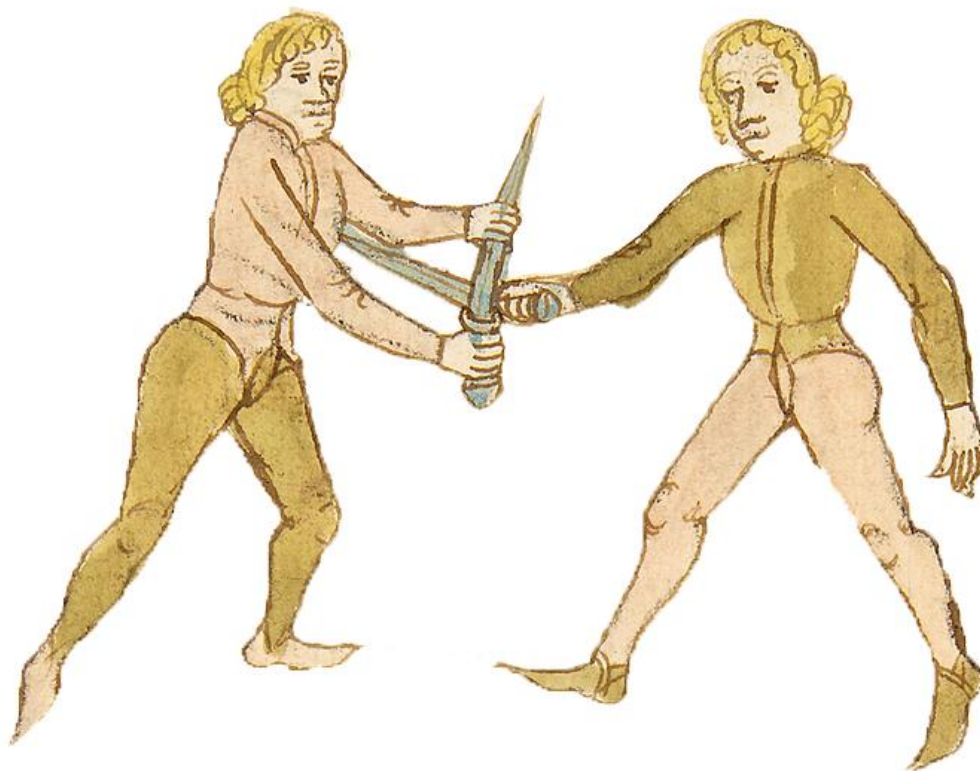
26r

Item, stojí proti Tebe súper s dýkou a robí Ti starosti, tak sa naňho normálne rozbehni a tvár sa, ako by si ho chcel bodnúť hore do tváre. Natoč sa však preč od neho, na svoju pravú stranu a bodni ho spodkom medzi nohy, ako na obrázku.

26v

Item, bodá Ťa súper do tváre, tak ho udri so svojou ľavou rukou zvonku na jeho pravú ruku a sám sa potom bodne do mieška. Bodni ho potom s dýkou do krku, ako na obrázku.

27r

Item, bodá Ťa súper spodkom do brucha *denn walschen stich*¹⁸ tak uchyt' svoju dýku do oboch rúk a padni mu zhora na tú jeho. Chyt' so svojou ľavou rukou jeho pravú, svižne sa celý natoč, choď k nemu a strhni mu pažu cez rameno, tak mu zlomíš ruku.

¹⁸ ide o falošný bod. prečo je falošný nevieme, ale určite sa bodá nožovým držaním

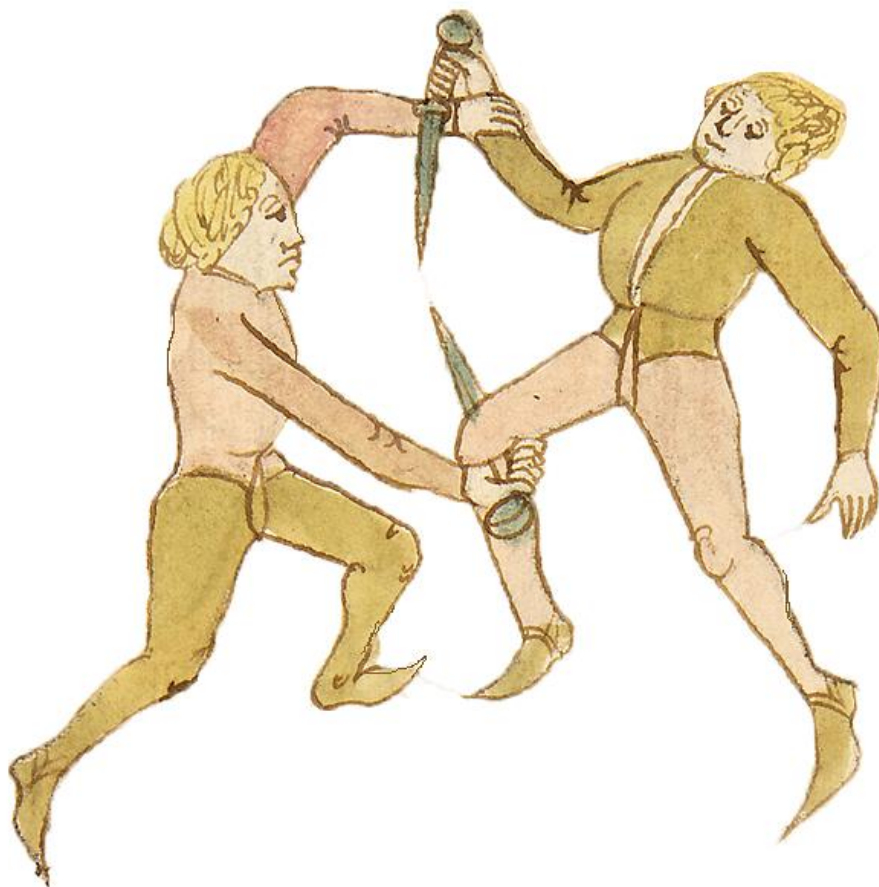
27v

Item, bodá Ťa protivník dole do brucha, tak uchop svoju dýku do oboch rúk, padni mu na bod a následne mu presuň dýku s tou svojou proti Tvojej pravej strane a zdvihni nahor do výšky, ako je to namaľované. Tak mu vykrútiš dýku z ruky.

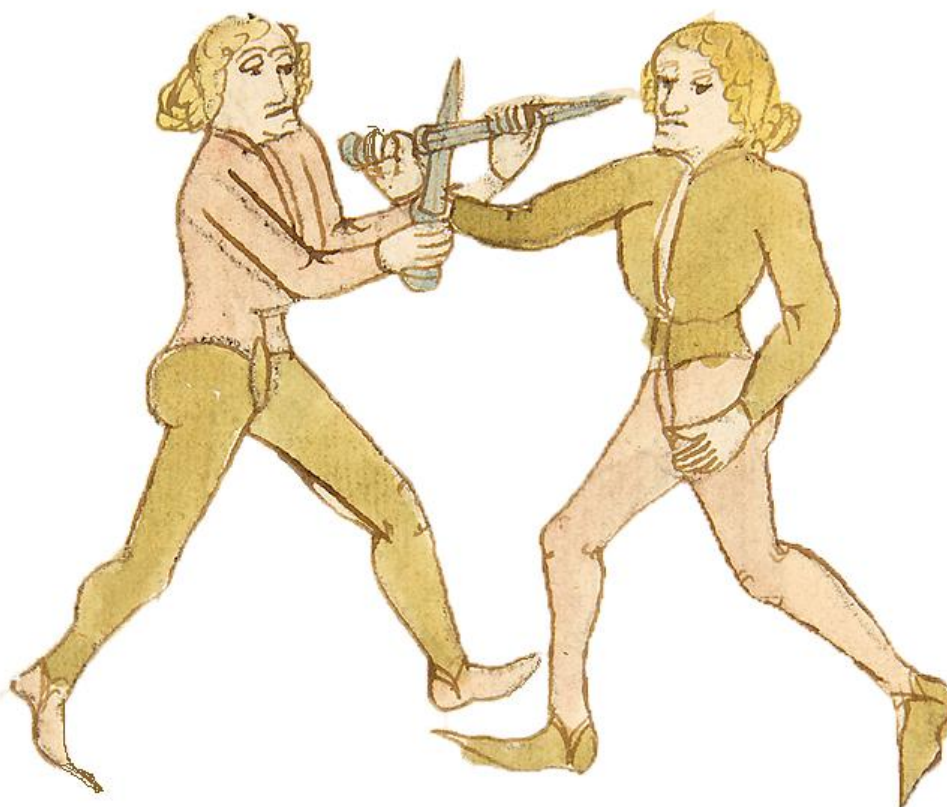
Anton Rast 38r

Item, bodá Ti súper do krku, tak uchop svoju dýku aj s druhou rukou a zachyť na to jeho bod. Choď rýchlo *indes* a natoč mu Tvoj hrot cez jeho pažu. Tak mu vyrveš dýku ako na obrázku¹⁹.

¹⁹ zobrazenie nie je úplne totožné s Wallersteinom, ale ide o takmer identický trik

28r

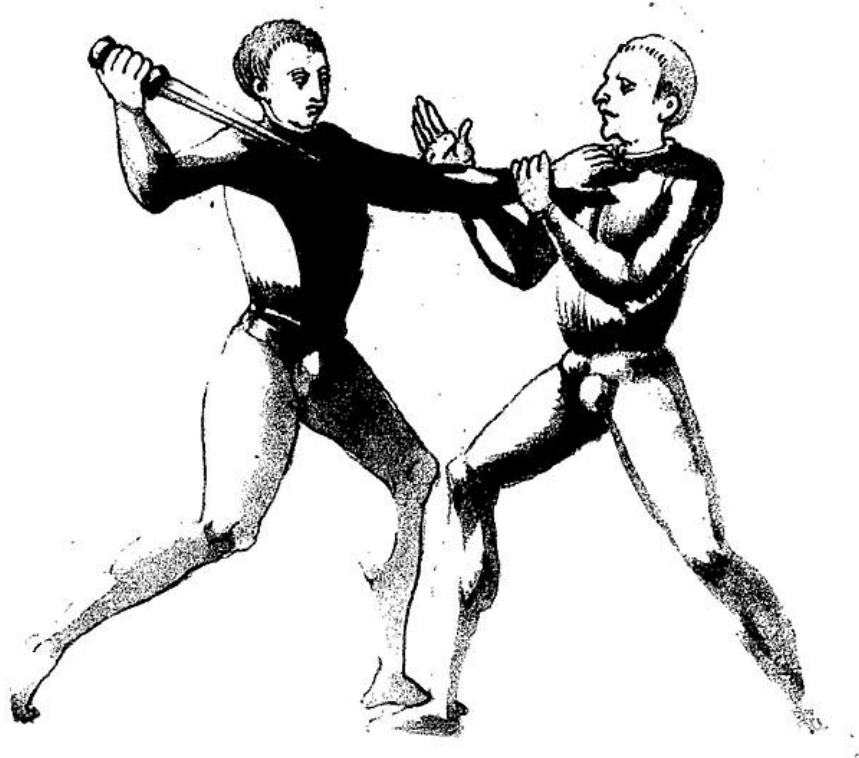
Item, bodá Ti protivník hore do tváre, tak choď s ľavou voľnou rukou tiež nahor a vykry mu bod nabok, so svojou dýkou ho bodni medzi obe nohy a nadvihni ho takým spôsobom, ako to môžeš vidieť na obrázku. Zhodíš ho tak na chrbát.

28v

Item bodá ťa súper na dlhú dýku do hrude (po francúzsky), tak choď so svojou voľnou, ľavou rukou spodkom na jeho dýku. Polož mu ju následne na jeho pravú pažu a zalom mu skrz cez to dýku, ako na obrázku.

Anton Rast 35v

Item bodá Ti protivník do hrude, tak uchop svoju dýku do pravej ruky a padni mu s ňou cez tú jeho. Potom mu ju schyť s ľavou rukou a vytoč mu ju cez tvoju dýku preč z ruky, ako na obrázku.

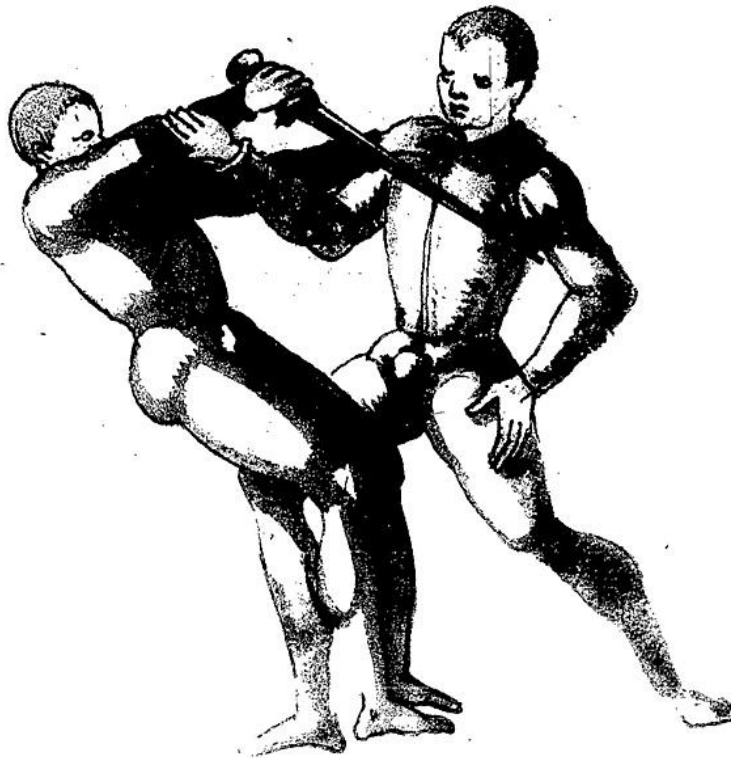
Anton Rast 33r²⁰

Item, ak Ťa drží súper za golier a chce Ti bodnúť do tváre, tak uchop so svojou ľavou rukou jeho ľavú za zápästie a s pravou rukou ho schyť za lakeť. Potom mu ruku vystri a pretlač cez kĺb, ako na obrázku. Tak mu zlomíš ruku.

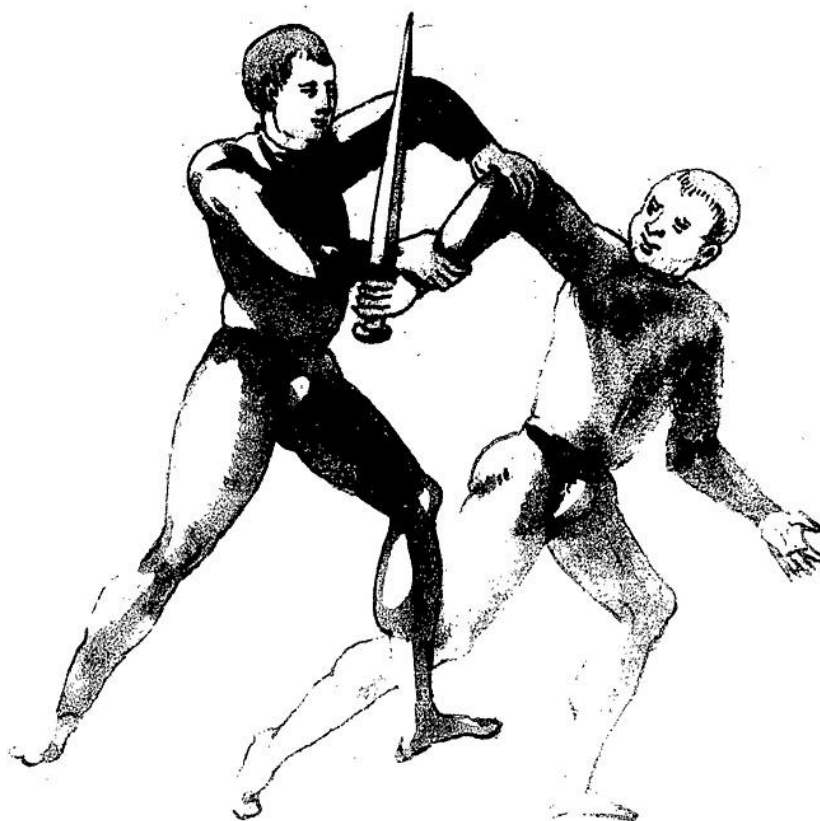
²⁰ na konci dodávam niekoľko techník od Rasta, ktoré sa nenachádzajú vo Wallersteine

©Martin Fabian
<http://sermiari.sk>

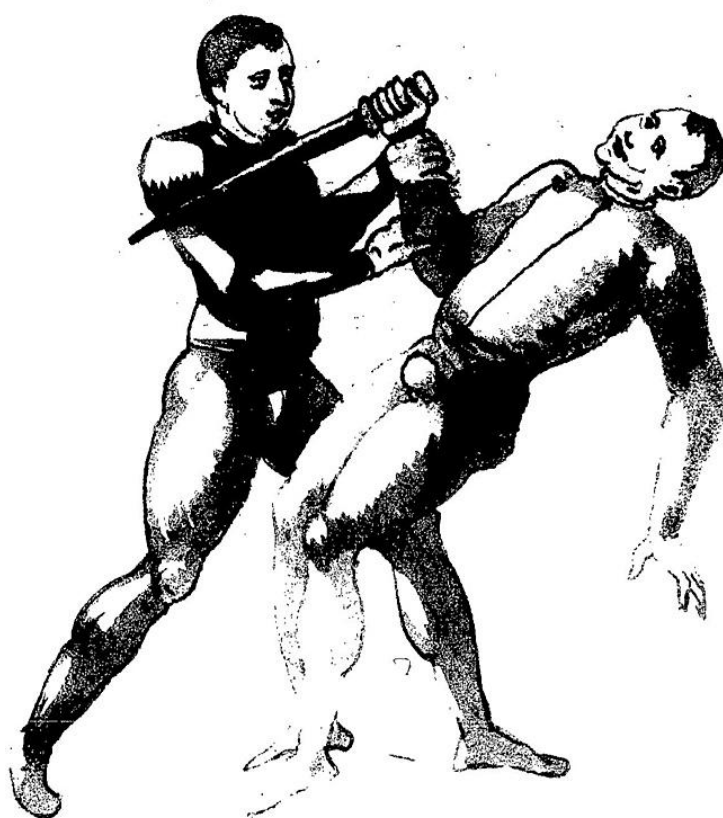
Anton Rast 33v

Item, drží Ťa súper za golier a chce Ťa bodnúť, tak natoč svoju pravú voľnú ruku spodkom popod jeho dýku a s pravou rukou vykroč za neho. Ak to spravíš ako na obrázku, zhodíš ho na chrbát a zoberieš mu dýku.

Anton Rast 34r

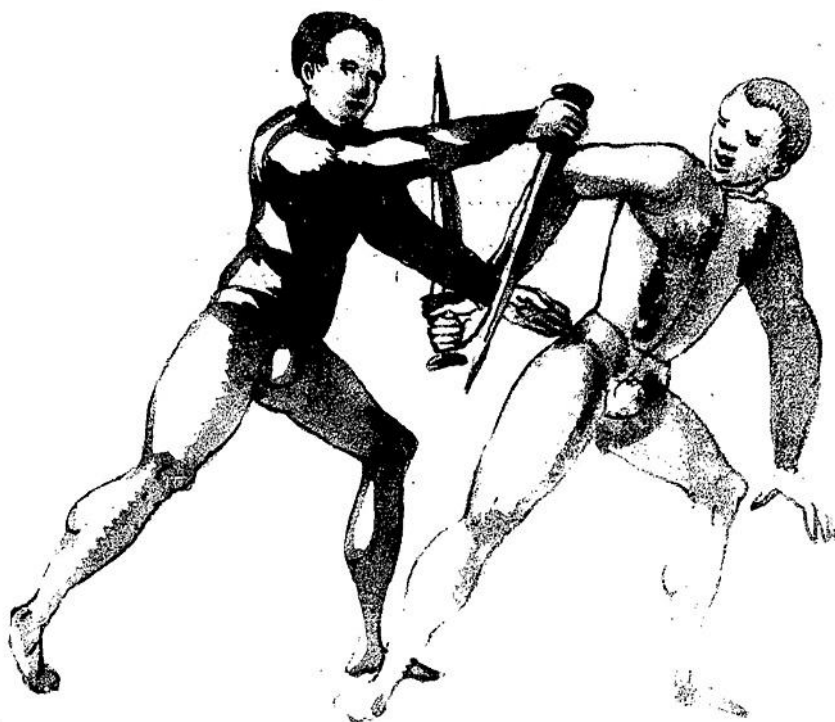
Item, ak na Teba uteká niekto s dýkou a bodá Ti do tváre, tak natoč svoju pravú ruku nahor pod jeho dýku a druhou rukou ho schyť za lakeť. Potom mu vykrúť ruku ako na obrázku a vykroč dopredu. Tak sa Ti podarí vziať mu dýku a zároveň zlomiť pažu.

Anton Rast 34v

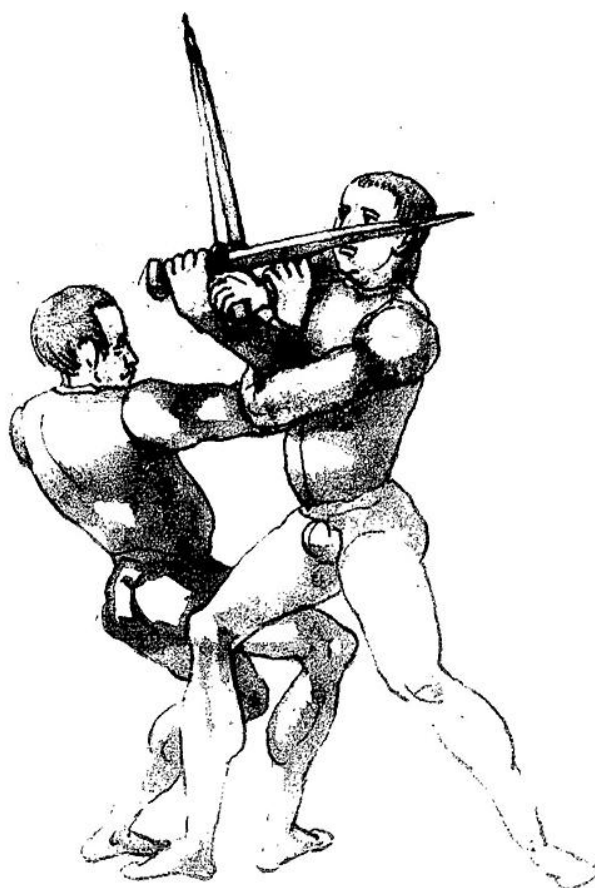
Item, bodá Ťa protivník do tváre, tak natoč svoju ľavú ruku nahor, za jeho dýku a uchop ho so svojou pravou rukou za jeho lakeť, tak ako na obrázku. Tak mu vytrhneš dýku z ruky a zlomíš pažu.

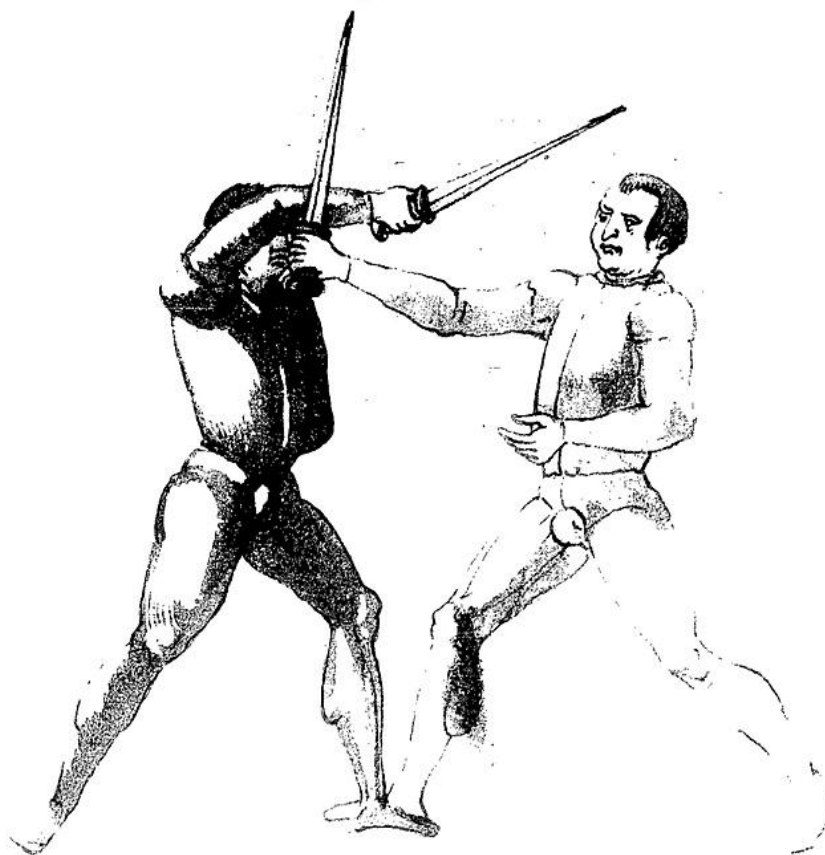
Anton Rast 35r

Item, ak Ti bodá protivník do brucha, tak mu vpadni so svojou ľavou voľnou rukou na jeho dýku a natoč mu ju zvonku na druhú stranu. Následne so svojou pravou choď na jeho lakeť, ako na obrázku. Tak mu nielen že zoberieš dýku, ale mu aj zlomíš pažu.

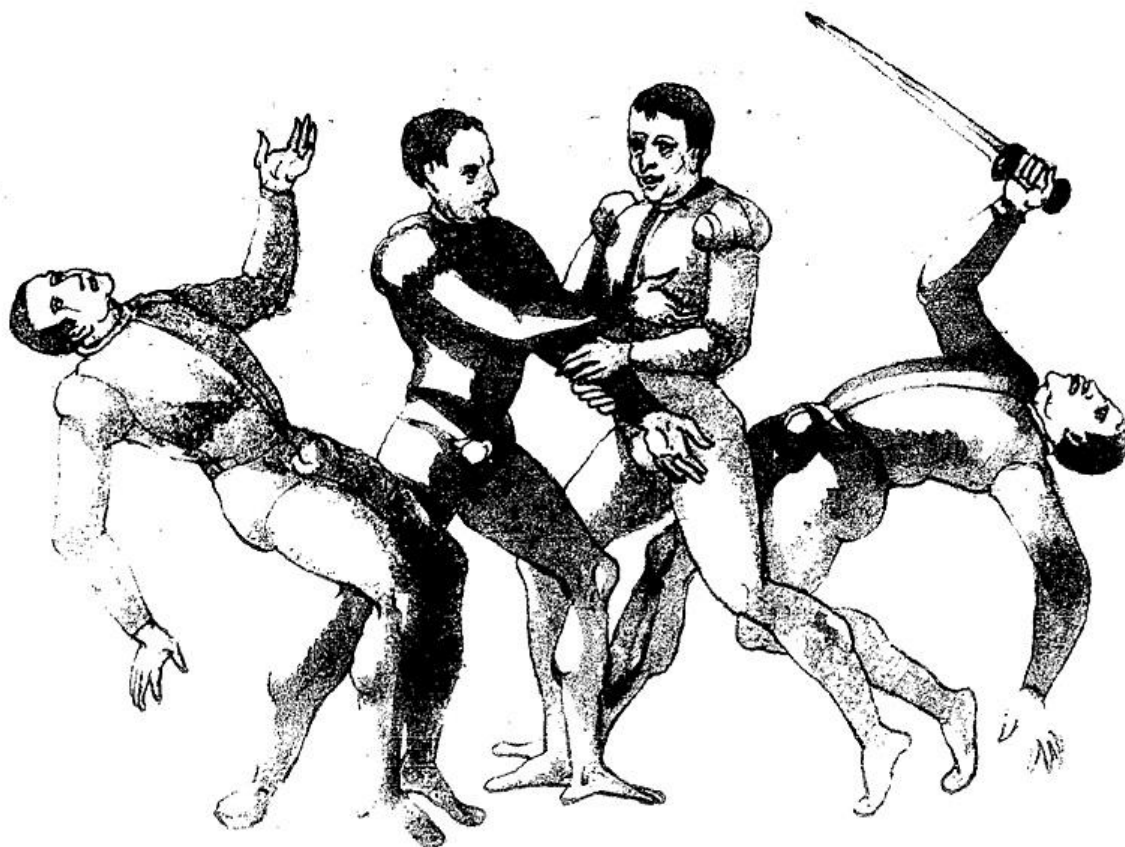
Anton Rast 37r

Item, ak na Teba súper bodá zhora, tak mu natoč svoju dýku zospodu pod tú jeho. Rychle choď potom *indes* a obtoč mu svoju ľavú ruku okolo jeho pravej paže spolu s vykročením pravej nohy, až za súpera. Zhoď ho potom dozadu, ako na obrázku. Nielen, že ho zhoďíš, ale mu aj zlomíš ruku.

Anton Rast 39r

Item, ak Ťa bodá súper spodkom do brucha, tak mu padni s rukou, ktorá drží dýku na tú jeho a natoč ju do výšky. S pravou nohou vykroč poriadne za súpera ako na obrázku, tak ho zhodíš na chrbát.

Anton Rast 39v

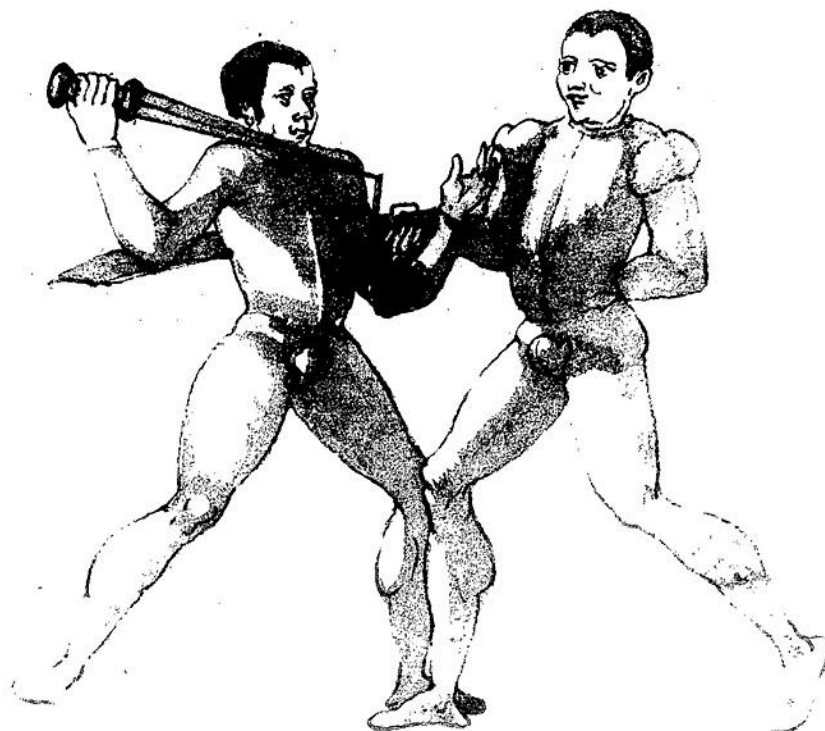
Item, ak Ťa dvaja držia za paže a tretí Ťa chce bodnúť, tak sa drž blízko pri tých dvoch a kopni toho chlapa s dýkou medzi nohy. Dostaň sa dozadu za ďalšieho a zhoď ho na chrbát. Posledného udrí ???²¹ ako na obrázku. Tak sa Ti podarí oslobodiť a vyjdeš zo situácie bez škôd.

²¹ dané slovo neviem prečítať, ale evidentne mu stláča prsný sval

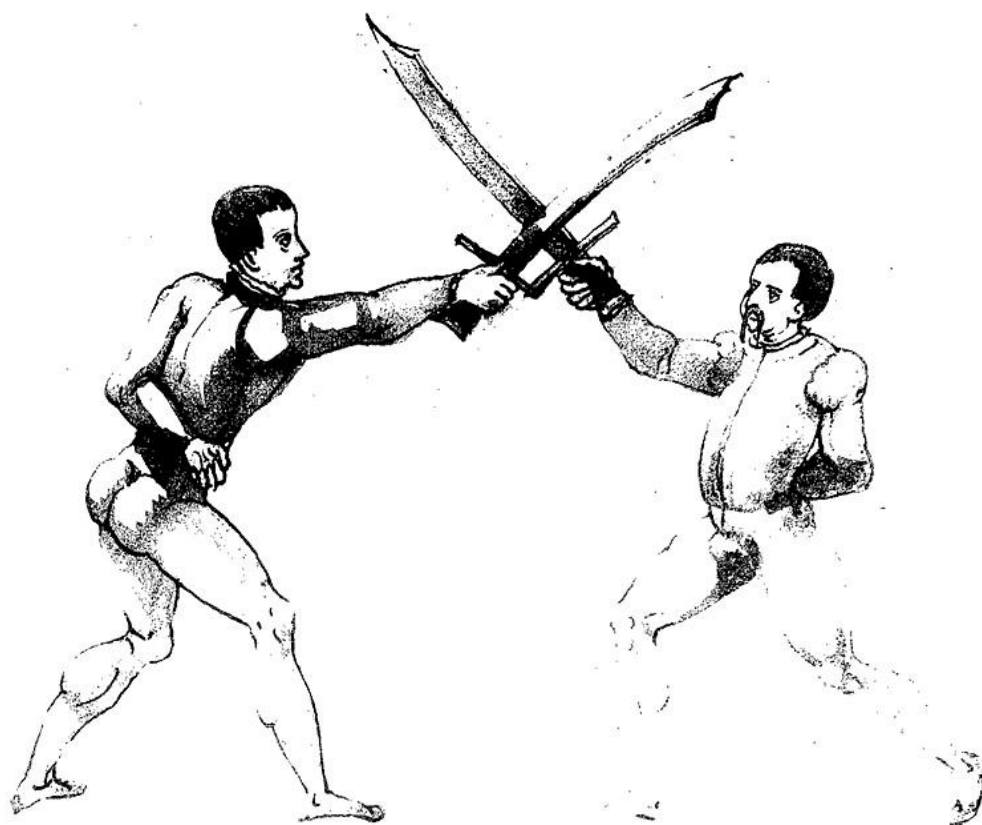
Anton Rast 40r

Item, ak Ti súper seká na hlavu s nožom, tak mu natoč proti tomu ruku s dýkou a dostaň sa pod nôž. Následne mu obtoč dýku okolo jeho paže a s ľavačkou ho chyť za lakeť. Potom vykroč s nohou dopredu, ako na obrázku. Zlomíš mu ruku a zhodíš ho na chrbát.

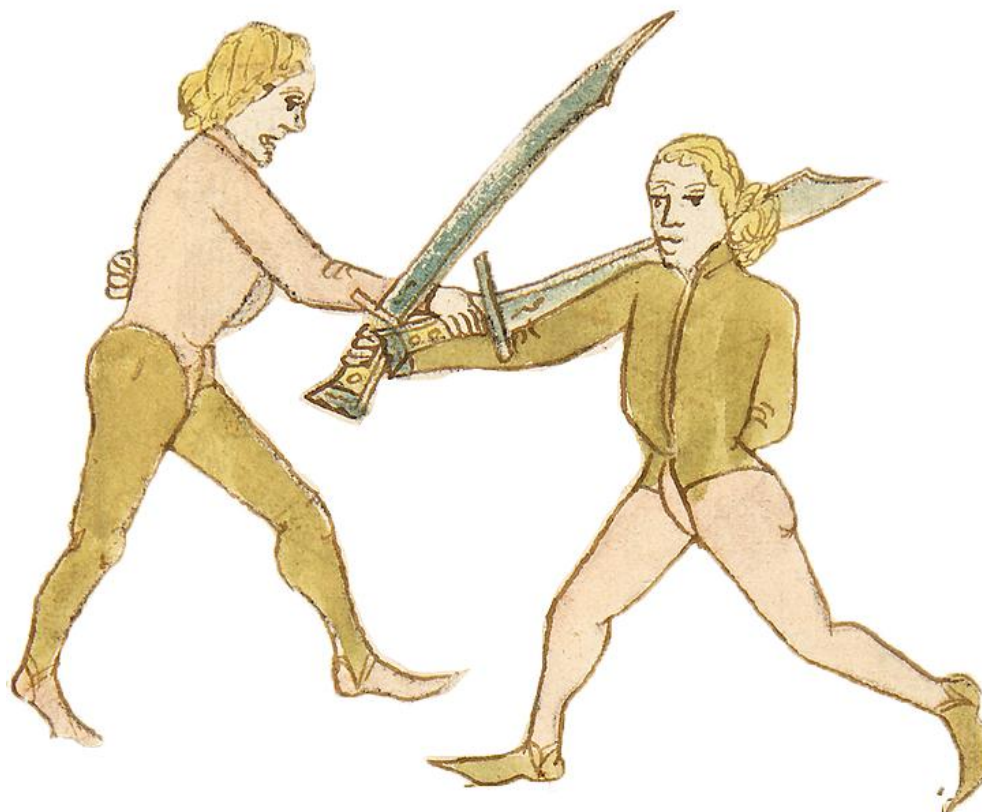
Anton Rast 40v

Item, ak Ti súper seká s nožom na hlavu, tak mu natoč ruku s dýkou proti výpadu nahor a zachyť tak jeho úder. S druhou rukou mu vpadni okolo pravej paže a zachyť ho pod pazuchou, ako na obrázku. Potom ho môžeš bodnúť a mu aj vziať nôž.

Anton Rast 41r

Item, ak Ti seká protivník s nožom na hlavu, tak polož svoj palec na plochu svojho noža a zachyť jeho úder na prstienok, ako na obrázku. Z tejto pozície môžeš robiť akúkoľvek fintu, ktorá bude nasledovať.

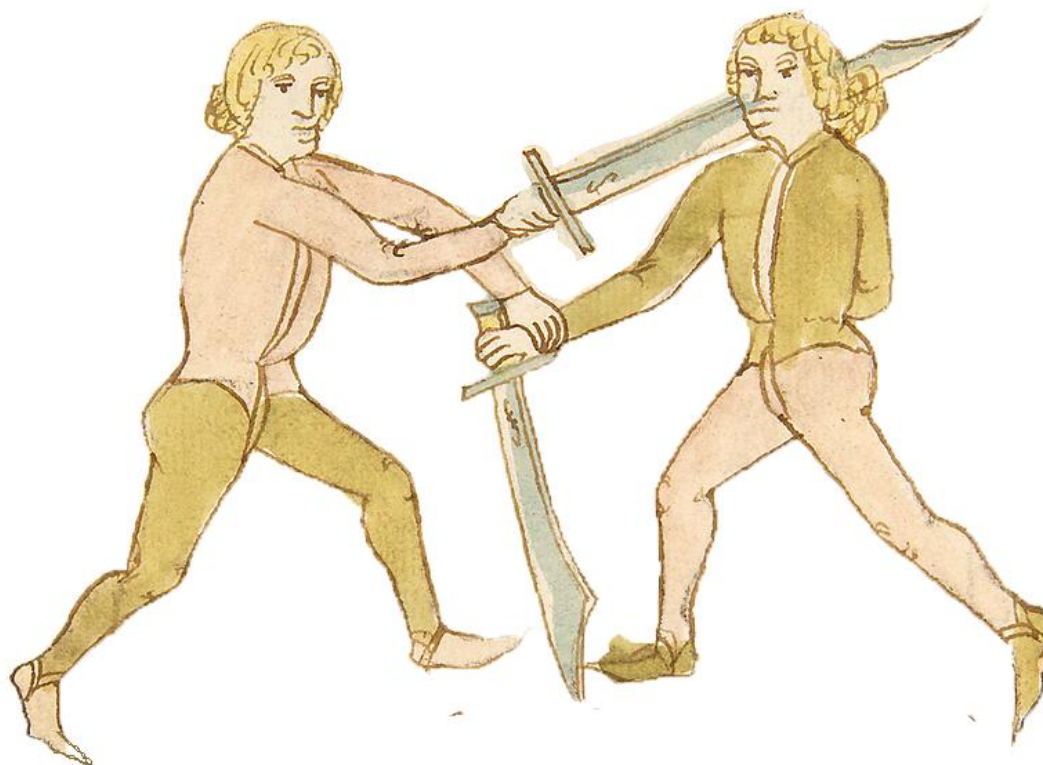
29r

Item, šermuješ proti súperovi s dlhým nožom a seká Ti do horného odkrytia, tak to vykry svojím nožom zvonku na plochu a na prstienok. Hneď potom vyraz dopredu s ľavou nohou a padni mu s hlavicou cez jeho pažu, tak ako to vidíš na obrázku. Sekneš ho tak do hlavy.

Anton Rast 41v

Item, takže si vykryl sek ako Ti bolo povedané, vykroč potom dopredu s ľavou nohou a padni mu cez pažu s nožom. Tak ho sekneš cez hlavu ako na obrázku. Rovnako Ti môže cez ruku padnúť ten, kto sekal, lebo prvý prepadne ten, ktorý príde skôr.

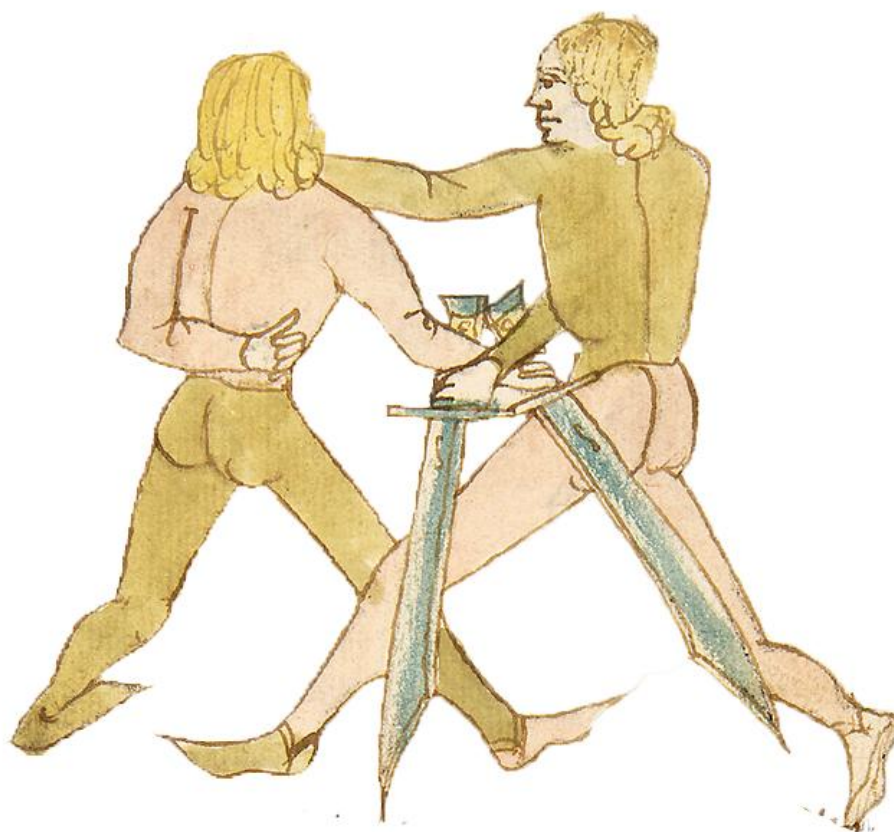

29v

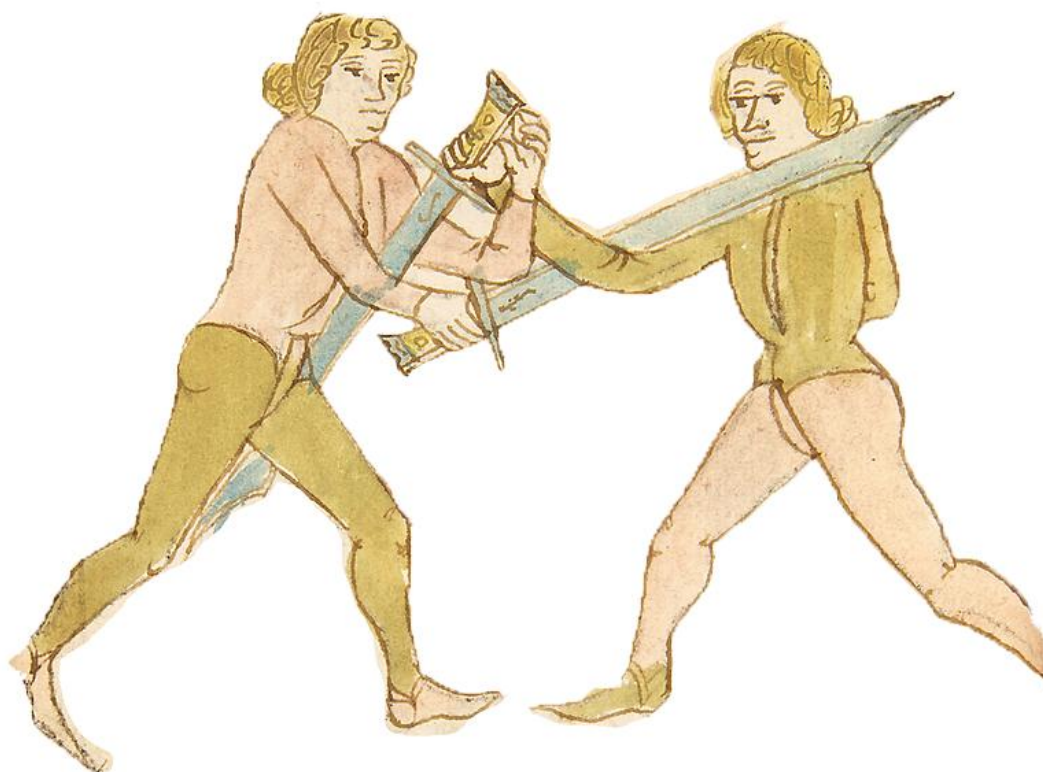
Item, ďalšia dobrá finta. Seká Ti súper zhora nadol, tak zachyť jeho úder na prstienok ako predtým a choď indes s ľavou nohou (dopredu). So svojou ľavou rukou mu stiahni jeho pravú ruku smerom k zemi a sekni ho do hlavy, ako na obrázku.

Anton Rast 42r

Item, ak Ti seká súper hore do hlavy, tak ho opäť vykry na plochu ako predtým. Vykroč potom so svojou ľavou nohou dopredu a zachyť mu predkom pravú ruku Tvojou ľavou. Stiahni mu ju smerom k zemi a tni ho cez hlavu ako na obrázku.

30r

Item, ďalšia dobrá finta. Ak Ti seká súper k hlave, tak mu natoč svoj dlhý nôž spodkom skrz a zachyť tak jeho úder. Následne mu padni s hlavicou cez jeho pažu, stiahni na seba, prikroč s ľavou nohou dopredu a ľavou rukou mu prejdi okolo krku. Keď to spravíš ako na obrázku, podarí sa Ti ho zhodiť na zem.

30v

Item, ďalšia dobrá finta. Ak seká protivník zhora nadol, tak natoč svoj nôž spodkom skrz a nabehni si dopredu. So svojou ľavou rukou choď zvysoka cez jeho pravú pažu, zachyť ho cez pazuchu a bodni so svojim nožom medzi vami skrz na jeho krk. Sprav to tak, ako to môžeš vidieť na obrázku.

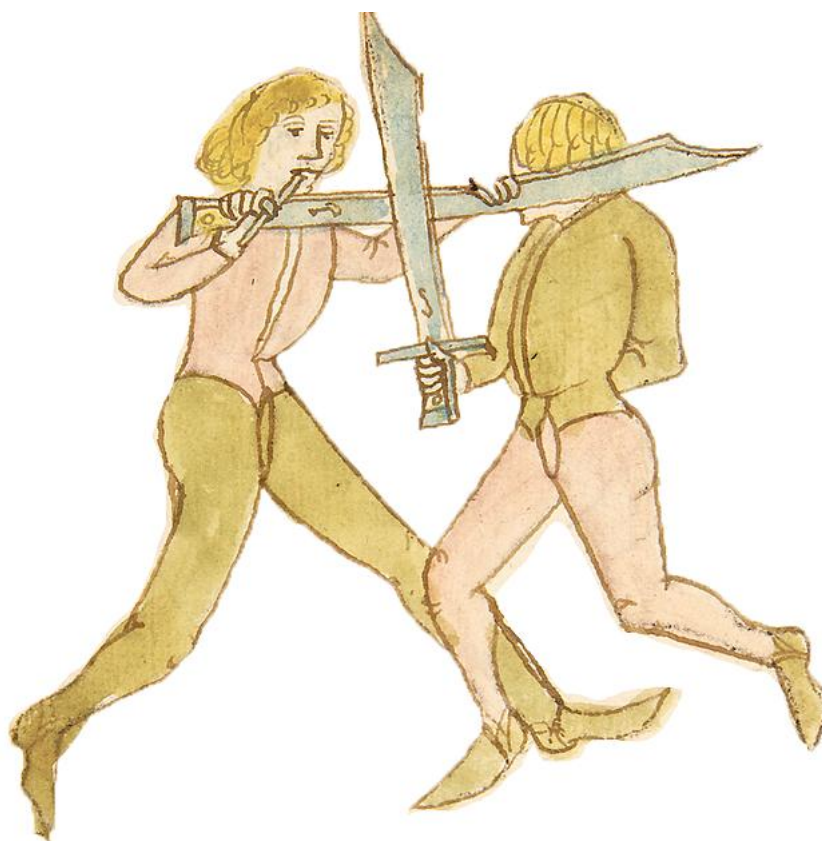
Anton Rast 42v

Item, seká Ti súper na hlavu, tak mu natoč nôž spodkom a vystri sa poriadne tým smerom. Následne mu padni s ľavou pažou okolo jeho paže²² a zachyť ju pod svoju pazuchu. Potom ho bodni so svojim nožom medzi Tebou a ním na krk, ako na obrázku.

²² text hovorí explicitne o paži, nie o zbrani

31r

Item, seká Ti súper k hlave, tak to vykry s plochou na prstienok. Odved' mu potom nôž nadol (alebo preč), z cesty, aby si ho tak prinútil sekať na druhú stranu. Ak teda seká na druhú stranu, tak hľadaj odkrytie a potiahni mu nôž cez pažu, ako na obrázku.

31v

Item, ďalšia finta je vhodná pre siláka. Seká Ti protivník mocne zhora, tak uchyt' svoj nôž na krátke držanie, zachyt' na to úder, prikroč s ľavou nohou a polož mu následne svoju zbraň na krk tak, ako to vidíš na obrázku.

Anton Rast 43r

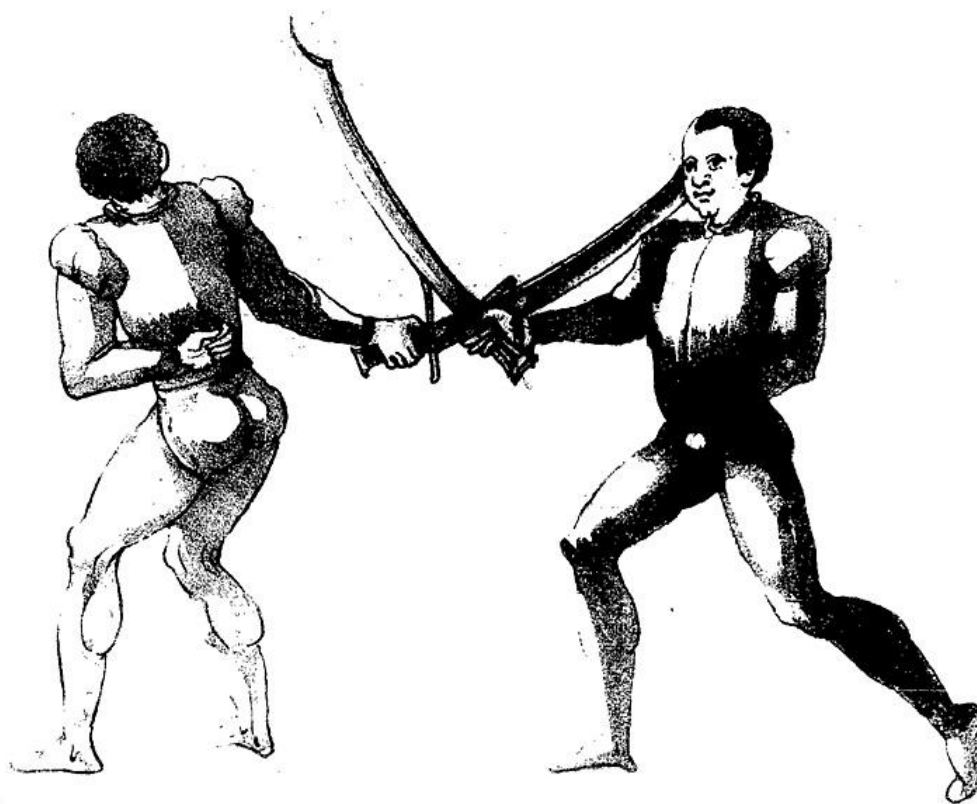
Item, ak ti seká súper hore do hlavy, tak schyt' svoj nôž aj s druhou rukou a vyjdi proti úderu. Potom mu natoč hrot na krk a prikroč k nemu s ľavou nohou, ako na obrázku. Tak ho zhodíš na chrbát.

32r

Item, seká ti súper zhora do tváre, tak vyjdi nahor s podporou druhej ruky a zachyť úder na svoj nôž. Natoč mu potom hlavicu cez jeho pažu a strhni to dozadu. Ak to spravíš ako je to na obrázku, zlomíš mu buď pažu alebo zoberieš nôž.

32v

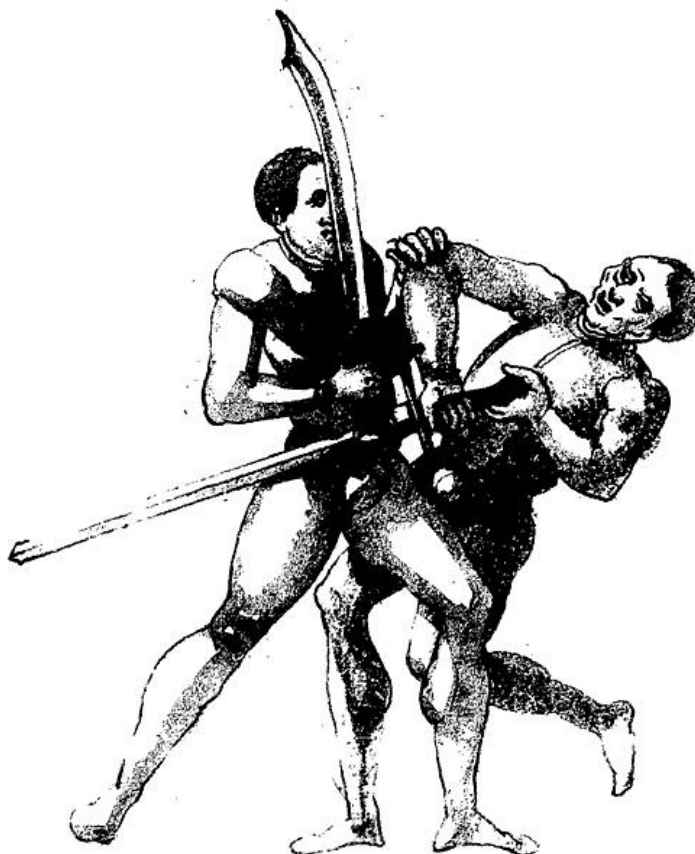
Item, seká Ti súper zhora do hlavy, tak vyjdi nahor s podporou druhej ruky a zachyť mu výpad na čepeľ ako predtým. Následne svižne vykroč poza súpera s pravou nohou a polož mu hlavicu na krk, ako na obrázku. Zhodíš ho tak na chrbát.

Anton Rast 43v

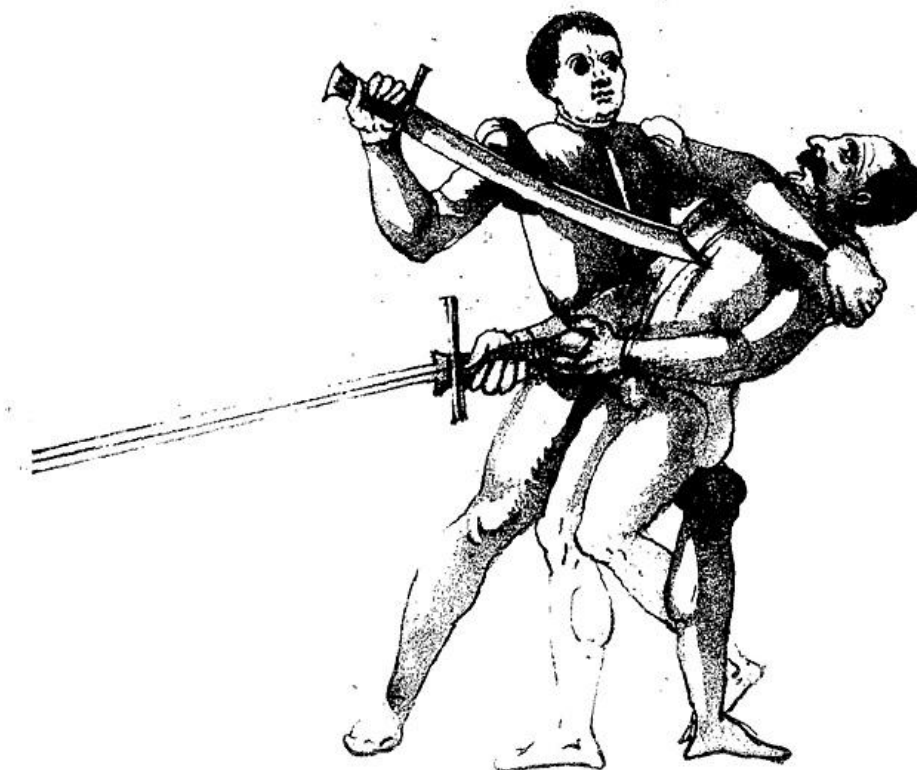
Ak na Teba uteká súper v zhone, tak sa tvár ako by si ho chcel seknúť do hlavy, natoč sa ale úplne preč od neho a sekni na vystretú ruku po jeho paži, ako na obrázku.

Anton Rast 44r

Item, ak máš tesák a súper útočí s mečom, tak mu poriadne natoč plochu dovnútra, prikroč k nemu s ľavou nohou a ľavou rukou mu chyt' pravú pažu pri lakti a vykrúť mu ju ako na obrázku. Táto vec ide spraviť aj s dýkou.

Anton Rast 44v

Item, natoč nôž ako predtým a vpadni mu s ním následne dovnútra. Potom vykroč s ľavou nohou za súperu a pažou mu prejdí cez krk. Tak ho zhodíš na chrbát, a kľudne ho sekni alebo bodni ako na obrázku.

KONIEC